

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2017

-1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
-2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
-3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2018 - 2021

-4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset
-5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
-6 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

-7 Suunnitelman laatijat
-8 Suunnitelman hyväksyminen

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2017

1 HYVINVOINTIKERTOMUKSEN VALMISTELU JA TARKOITUS

Pukkilan kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä nimettiin 19.3.2018. Hyvinvointityöryhmään nimettiin edustajiksi: rehtori (Anne Leppäkoski), varhaiskasvatusjohtaja (Merli Lepp), ruokapalvelupäällikkö (Minna Hyrylä), nuoriso- ja vapaa-ajan toiminnanohjaaja (Piritta Ahl), palvelujohtaja sekä kunnan luottamushenkilöistä Terhi Tikkala, Leena Clever, Jyrki Loijas, Anja Leino ja Kimmo Sihlman. Hyvinvointipäällikkö Päivi Pitkänen toimi elokuusta 2018 alkaen työryhmässä vastuullaan sähköisen hyvinvointikertomuksen valmistelu ja kirjoittaminen työryhmän linjausten mukaan.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on valmisteltu maakunnallisesti LAPE- hankkeessa ja suunnitelmassa on myös kuntakohtainen osio. *Ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma* on valmisteltu myös maakunnallisesti ikääntyvien kärkihankkeessa. Tavoitteena on, että eri suunnitelmien painopistealueet ja keskeiset tavoitteet ovat linjassa keskenään.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet pohjautuvat Pukkilan kunnan strategian painopisteisiin: hyvinvoiva ja liikkuva pukkilalainen, valovoimainen KulttuuriPukkila, terveyttä ja hyvinvointia edistävä turvallinen asuin- ja elinympäristö sekä motivoitunut ja hyvinvoiva henkilökunta kunnan voimavarana.

Kunnan keskeinen tehtävä on kuntalain mukaan edistää kuntalaisten hyvinvointia ja oman alueensa kestävää kehitystä. Tehtävä on määritelty Kuntalaissa (410/2015), Terveystieteiden laissa (1326/2010), Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) sekä mm. nuorisolaissa, laissa ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä, alkoholilaissa, tupakkalaissa ja asetuksessa koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta. Hyvinvointipolitiikka sisältää kaiken toiminnan, joka vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin ja sen kokemiseen aina asuntopolitiikasta elinkeino- ja turvallisuuspolitiikkaan. Yhteistyö ja verkostoitunut työskentely erilaisten hyvinvointitoimijoiden (järjestöt, yhteisöt, yritykset) kanssa on osa kunnan hyvinvointipolitiikkaa. Laaja-alaisen hyvinvointipolitiikan mukaan hyvinvointivastuu kuuluu kaikille kunnan hallinnon sektoreille ja vastuu elämänlaadusta on myös kuntalaisilla. Hyvinvointi syntyy ihmisen itsensä, hänen läheistensä, lähiympäristönsä ja palvelujärjestelmän toiminnan sekä yhteiskuntapolitiikan tuloksena. Hyvinvoinnin rakennetekijät luovat edellytyksiä asukkaiden hyvinvoinnille. Hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä ovat mm. väestö rakenne, yhdyskuntarakenne, vapaa-ajan ympäristöt ja luonto. Hyvinvoinnin rakennetekijät voivat luoda sekä esteitä että edellytyksiä asukkaiden hyvinvoinnille. Rakennetekijät kuvaavat myös kunnan erityispiirteitä ja ominaisuuksia, jotka vaikuttavat asukkaiden hyvinvointiin ja hyvinvointipolitiikkaan.

Valtakunnallisesti on valmisteilla iso maakuntauudistus, joka toteutuessaan muuttaa kunnan tehtäviä oleellisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on siirtymässä 18 perustettavalle maakunnalle ja samalla sote- palvelut siirtyvät valtion rahoitettavaksi. Tämän hetken tiedon mukaan uudistus toteutuisi vuoden 2021 alusta.

Tulevaisuuden kunnan perustehtävät

Kunnan elinvoima- , sivistys- ja hyvinvointirooli korostuvat maakuntien perustamisen myötä. Samoin vahvistuvat kunnan elinympäristörooli, kehittäjä- ja kumppanuusrooli sekä osallisuus- ja yhteisörooli. Elinvoimaisuuden edistäminen on laaja-alainen tehtävä, joka korostuu tulevaisuuden kunnan kaikessa toiminnassa ja toiminnoissa. Elinvoimaisuutta tukevia toimia tehdään muun muassa paikkakunnan vetovoimaisuuden (maankäyttö, kulttuuri, liikunta), yritysten toiminnan (elinkeinotoimi, hankinnat) ja osaamisen (sivistystoimi) kehittämisen kautta. Vetovoimapalveluiden merkitys osana elinvoimaa kasvaa ja kunnan työllisyyden hoidon ja edistämisen tehtävät korostuvat. Tulevaisuuden kunnan perustehtävinä säilyvät väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siihen sisältyvä eriarvoisuuden vähentäminen ja terveyserojen kaventaminen. Tehtävä on laaja-alainen ja edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Hyvinvointi ja terveys ovat yhteydessä yhtä lailla elinympäristöön, kaavoitukseen, liikennejärjestelyihin sekä moniin kunnan palveluihin esim. liikunta- ja harrastusmahdollisuudet. Keskeistä on kuntien saumaton yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluista vastaavien maakuntien ja palvelutuottajien kanssa. Myös sivistyspalvelut edistävät osaltaan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia esim. kirjasto-, kulttuuri-, taide-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatuspalvelut. Toimivan koulutuspolitiikan ja - järjestelmän merkitys kasvaa paikallisesti ja alueellisesti.

Uudistuksilla on vaikutusta myös kuntien toimintatapoihin. Kunnissa on muun muassa rakennettava yhteistyösuhteet uuden itsehallinnollisen maakunnan kanssa. Toimivalla yhteistyöllä taataan palvelujen yhteen toimivuus ja sujuvuus asiakkaille. Toiminnan keskiössä ovat monenlaiset kumppanuudet, yhdessä tekeminen ja vuorovaikutus eri toimijoiden, kuten järjestöjen, elinkeinoelämän ja kuntalaisten kanssa. Uudistukseen liittyvät myös mm. verotuksen, valtionosuusjärjestelmän, soten valinnanvapauden sekä maakunnan muiden tehtävien ja hallinnon muutokset.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmistelu hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä linjauksia sote-uudistuksessa määritellen mm. kuntien ja maakuntien tehtäviä. Ehdotuksena on, että kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tuodaan ns. HYTE-kerroin ja sitä ehdotetaan käytettäväksi kuntien valtionosuuden perustana. HYTE-kertoimelle olisi ominaista, että kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa kertoimeen ja sen perusteena oleviin yksittäisiin indikaattoreihin. HYTE- kertoimessa käytettävät indikaattorit olisivat ehdotuksen mukaan seuraavat: peruskoulut (10 yksittäistä indikaattoria), liikunta (10 yksittäistä indikaattoria) ja kuntajohto (9 yksittäistä indikaattoria). Yksittäiset indikaattorit olisivat esim. koulupsykologin työpanos / 100 oppilasta, koulussa on pitkät liikuntavälitunnit, lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta seurataan vähintään joka toinen vuosi, seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous järjestetään säännöllisesti, kuntalaisten osallisuuden edistäminen ja laaja hyvinvointikertomus on laadittu kerran valtuustokaudessa.

Terveydenhuoltolain (1326/2010, 12§) mukainen hyvinvointikertomus valmistellaan hyvinvointipolitiikan suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työvälineeksi. Hyvinvointikertomus on hyvinvointijohtamisen työväline. Kertomus valmistellaan kerran valtuustokaudessa ja päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. Kertomus tiivistää tulkinnan kunnan ja kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin vahvuuksista ja niitä uhkaavista tekijöistä. Kertomuksessa esitetään analyysin pohjalta johtopäätökset poliittisen päätöksenteon tueksi.

Hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus johtopäätöksineen:

- kunnan toteuttamasta hyvinvointipolitiikasta
- väestön terveydestä ja hyvinvoinnista
- terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden muutoksista
- palvelujärjestelmän toimivuudesta ja kyvystä vastata hyvinvointitarpeisiin
- ehkäisevän työn kustannuksista ja mahdollisista vaikutuksista

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Tässä hyvinvointikertomuksessa on käytetty indikaattoreina pääosin sähköisen hyvinvointikertomuksen tarjoamia indikaattoreita. Indikaattoreita on mm. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselystä, Sotkanetistä ja Tilastokeskukselta. Kuntakohtaisia mittareita on käytetty niiltä osin, kun niistä on seurantatietoa olemassa. Pukkilan kunnan osalta ei ole käytettävissä kouluterveyskyselyn (8. ja 9.luokka ja lukio) tuloksia, koska oppilaat osallistuvat kyselyyn muissa kunnissa. Sähköisessä hyvinvointikertomuksessa indikaattorit on luokiteltu seuraaviin kokonaisuuksiin: Talous ja elinvoima, Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, Nuoret ja nuoret aikuiset, Työikäiset, Ikäihmiset ja Kaikki ikäryhmät.

Asukasluvun kehitys naapurikunnissa vuosina 2014 - 2017 (tilanne 31.12)

Kunta	2014	2015	2016	2017	muutos 16/17 lkm	%
Askola	5 064	5 106	5 044	4 995	- 49	- 0,97

Myrskylä	1 980	1 974	1 986	1 986	- 18	- 0,90
Mäntsälä	20 629	20 682	20 848	20 800	- 48	- 0,23
Orimattila	16 290	16 324	16 270	16 225	- 45	-0,27
Pukkila	2 012	1 968	1 985	1 941	- 44	- 2,21

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluissa arvioidaan asiakkaan palveluiden tarve sekä luodaan yhdessä suunnitelma asiakkaan asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Palveluohjaaja (30 % työajasta) organisoii viranomaistoimintaa sekä kehittää kunnan työllisyystoimia. Ensijainen kohderyhmä toiminnassa ovat nuoret, alle 29- vuotiaat työttömät työnhakijat, sekä pitkäaikaistyöttömät tai heikossa työmarkkina-asemassa olevat työnhakijat. Työttömille työnhakijoille on tarjolla psykologin, päihdesairaanhoidajan ja terveystarkastuksen palveluita. Työkokeilupaiikkoja pyritään pitämään kunnan eri yksiköissä 1 paikka per yksikkö. Työllisyyspalveluissa tuetaan yrittäjiä palkkatuen haussa ja erilaisten työllistämistoimien neuvonnassa. Yritysten kuntalisän tarkoituksena on pidentää työllistettävien palkkatukijaksojen kestoa ja parantaa yritysten sekä yhdistysten mahdollisuuksia työllistää työttömiä työnhakijoita. Kunnan tukea on osoitettu myös nuorten kesätyöllistämiseen.

Pukkilan työvoima ja työttömyysprosentti vuosina 2012 - 2017

Vuosi	Työvoima	Työttömyysprosentti
2012	953	6,0
2013	956	8,1
2014	986	10,0
2015	981	9,1
2016	860	10,6
2017	943	10,0

Työttömyysprosentti naapurikunnissa vuosina 2016 ja 2017 sekä muutos

Kunta	2016	2017	Muutos
Askola	8,3	7,2	-1,1
Myrskylä	13,6	12,7	-0,9
Mäntsälä	8,3	6,5	-1,8
Orimattila	12,8	11,9	- 0,9
Pukkila	10,6	10,0	- 0,6

Hyvinvointikeskus Onni

Hyvinvointikeskus Onni on kuntalaisten vapaa-ajan aktiviteettien kannalta merkittävä paikka. Onnissa tarjotaan pukkilalaisille ja naapurikuntalaisille useita vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksia omaehtoisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kaikkiaan Onnin toiminnassa tarjottiin vuoden 2017 aikana avoimesti noin 1 678 (1553/2016) vapaa-ajan kokoontumis- ja harrastuskertaa, joissa kirjattiin 15 961 (14500) asiakaskäyntiä. Allasosastolla järjestettiin Pukkilan kunnan liikuntapalvelujen, järjestöjen, Mäntsälän kansalaisopiston sekä Mäntsälän ja Myrskylän kunnan voimin ryhmämuotoista vesiliikuntaa sekä tarjottiin kuntosalivuoroja. Tilastoitujen kokoontumisten ja käyntien lisäksi Onnin toiminnan tiloja on käytetty yksilökuntoutukseen, erilaisiin tapaamisiin, lasten leffailtoihin, kokouksiin ja koulutuksiin.

Onnin toiminta 2017 (2016)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Allasosasto		
Pukkilan liikuntapalvelut, järjestöt	385 (355)	4 115 (3 767)
Mäntsälän kansalaisopisto	108 (120)	1 452 (1 596)
Myrskylän kunta	44 (37)	582 (642)
Mäntsälän kunta, erityisliikunta	37 (26)	621 (194)
Senioreiden vesiliikunta, liikuntapalvelut	130 (101)	1 248 (1 020)
Yhteensä	629 (639)	8 018 (7 219)

Onnin toiminta 2017 (2016)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Kuntosali		
Pukkilan liikuntapalvelut ja järjestöt	420 (489)	1 189 (1 074)
Senioreiden saliliikunta, liikuntapalvelut	147 (124)	1 079 (1 131)
Senioreiden omatoimintaryhmät /2/vko	62	612
Yhteensä	629 (613)	2 880 (2 205)

ONNIN TOIMINTA 2017 (2016)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Muut ryhmät		
Mäntsälän kansalaisopisto (sis.tapahtumat)	62 (45)	573 (468)
Senioripalvelut, ryhmät	227 (192)	2 890 (2 802)
Senioripalvelut, tapahtumat	56 (64)	1 600 (1 810)
Yhteensä	345 (237)	5 063 (3 270)
Koko Onnin toiminta yhteensä	1 678 (1 553)	15 961 (14 504)

Senioripalvelut

Senioripalvelujen toiminnan tavoitteena on kotona asumisen ja hyvinvoinnin tukeminen laaja-alaisesti ja ne täydentävät lakisääteisä ikääntyneiden palveluita. Senioripalvelut käsittävät ryhmätoimintaa, tapahtumia, kulttuurista vanhustyötä, kotiin jalkautuvaa työtä sekä ostopalveluita. Vuonna 2017 ikääntyneiden säännöllinen päiväaikainen toiminta sisälsi kevätkaudella yhdeksän ja syyskaudella kymmenen viikottaista kuntosalij- ja vesijumpparyhmää sekä kuntouttavaa päivätoimintaa, kädentaitoryhmän, laulupajan, muisteluryhmän, aivojumpparyhmän, seurakunnan hartauksia, Onninkahvit sekä kirjoittajaryhmän. Lisäksi järjestettiin vapaaehtoisten ja omaishoitajien vertaiskokoontumisia, kulttuuritapahtumia ja luentoja. Ikääntyneiden koteihin jalkautuvaa Kohtaamis- ja kotosalla-toimintaa jatkettiin kevätkaudella 2017. Toiminnan tarkoituksena on tavoittaa myös vähemmän aktiivisia ikääntyneitä, jotka kokevat yksinäisyyttä tai kaipaavat sisältöä arkeensa. Ostopalveluna on järjestetty ikääntyneiden asiointi- ja palvelukuljetusta kahtena päivänä viikossa Pukkilan alueella sekä kokeiltu myös Mäntsälään suuntautuvaa asiointikyttä kerran kuukaudessa. Ostopalveluna järjestettiin myös kotisiivous- ja kotiapupalvelua. Kotisiivouspalveluun oikeutettuja olivat pääsääntöisesti yli 75-vuotiaat pukkilalaiset, joiden sosiaalinen tai hoidollinen tilanne edellyttää kotona selviytymisen tueksi siivousapua.

Senioripalvelujen toiminta 2017 (2016)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Senioripalvelujen teema- ja kulttuuritapahtumat	56 (66)	1 600 (2 000)
Senioripalvelujen muut ryhmät	227 (231)	2 890 (3 040)
Senioripalvelujen liikuntaryhmät	339 (225)	2 939 (2 151)
Yhteensä	622 (522)	7 429 (7 191)

Nuorisopalvelut

Nuorisotyön tehtävänä on edistää nuorten osallisuutta, tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä

harrastamista, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa- arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Vuonna 2017 nuorisopalvelut järjesti toimintaa pääsääntöisesti 5. luokkalaisille ja sitä vanhemmille nuorille sekä koulujen loma-aikoina myös nuoremmille. Toimintaa järjestettiin yhteistyössä mm. liikuntapalvelujen, eri järjestöjen, Pukkilan seurakunnan ja Askolan vapaa-aikatoimen kanssa. Nuorisotila "Nuokulla" järjestettiin yhteistyössä järjestöjen ja seurakunnan kanssa erilaista toimintaa mm. teemallisia iltoja: ikäkausi-illat, tyttöjenillat, leffa- ja keilailuillat. Nuorisopalvelut toteutti / oli mukana toteuttamassa viittä retkeä ja kuuttatoista tapahtumaa mm. graffite-paja, kesätyöilta, Onnin 10-synttärit. Nuorisopalvelut järjesti myös leirejä ja koulu yhteistyönä toteutettiin ryhmäytymispäivät 7- luokkalaisille sekä 5- luokkalaisille. Vuonna 2017 nuorisoneuvosto aloitti toimintansa ja Nuokun talopalaverit ovat myös foorumi nuorten kuulemiselle ja osallisuudelle. Etsivä nuorisotyö jalkautui vuoden aikana Askolan yläkoulun ja Mäntsälän Keudan toimipisteille. Etsivän työn asiakkaille järjestettiin ryhmätoimintana Biliskahvilaa, jossa oli mahdollista kohdata etsivää nuorisotyöntekijää matalalla kynnyksellä. Kevään yhteishaussa etsivä nuorisotyöntekijä, Askolan opinto-ohjaaja ja kuraattori kartoittivat ilman opiskelupaikkaa jääneet pukkilalaiset ja näihin nuoriin otettiin yhteyttä.

Nuorisopalvelujen toiminta 2017 (2016)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
Nuokut, ma ja ke (kaksi ryhmää)	54 (50)	1 563 (1 547)
Retket (pukkilalaiset osallistujat)	5 (7)	114 (204)
Leirit	3 (5)	65 (84)
Tapahtumat	16 (11)	509 (420)
Biliskahvila	23 (20)	71 (86)
Yhteistapahtumat liikuntapalvelujen kanssa (ei	5	300
ole laskettu nuorisopalvelujen yhteismäärään)		
Yhteensä	106 (108)	2 498 (2 401)

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen liikunnan avulla. Lasten ja nuorten toiminassa järjestettiin mm. Kirkonkylän koululla ja Torpissa sähkökerhoja eri-ikäisille lapsille ja nuorille, erilaisia liikuntakerhoja lapsille ja nuorten tyttöjen kuntosaliryhmä. Keväällä ja kesällä järjestettiin jalkapalloharjoituksia Pikkumetsän kentällä sekä kesäloman Liikkakerho. Työikäisille tarjottiin Hyvinvointikeskus Onnissa maksullisia vesijumppa-, kuntouinti-, perheuinti- ja kuntosaliryhmiä sekä matalan kynnyksen liikuntaryhmiä. Lisäksi liikuntapalvelut organisoivat tyhy-liikuntaa henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Syksyllä 2017 alkoi kuntalaisille maksuton liikuntaneuvonta, jonka tavoitteena on lisätä asiakkaiden liikkumisen ja fyysisen aktiivisuuden määrää. Liikuntapalvelut osallistui ja järjesti monenlaisia tapahtumia vuoden 2017 aikana. Talvikaudella osallistuttiin mm. laskiaisriehaan, järjestettiin temppurata ja kunnan mestaruushiihdot. Toukokuussa vietettyyn Kuntokuuhun sisältyi mm. yhteislenkki-iltoja, lasten toimintapäivä, unelmien liikuntapäivä eri-ikäisille kohdennettuna, nuorten sähköturnaus, Villisikapyöräily, UKK-kävelytestausta, frisbeegolfia sekä kuntolaatikkohaaste. Monipuolista toimintaa järjestettiin ympäri vuoden ottaen huomioon erilaiset teemaviikot ja muut tapahtumat sekä koulujen loma-ajat.

Liikuntapalvelujen toiminta 2016 (2015)	Kokoontumiskerrat	Käyntimäärät
--	--------------------------	---------------------

Lasten ryhmät, 8 ryhmää/vko + kesän liikkakerho	228 (228)	2 954 (3 725)
Nuorten ryhmät, 1 ryhmä/vko	30 (102)	450 (1 465)
Uimakoulu, 2 vkoa	1 (1)	54 (51)
Hyvinvointikeskus Onnin ryhmät, 15 ryhmää /vko	401 (420)	3 645 (3 216)
Liikuntatapahtumat	16 (9)	793 (381)
TYHY-toiminta / allas/ kuntosali	305 (217)	724 (382)
Yhteensä	981 (977)	8 620 (9 220)

Perusopetus

Kirkonkylän koulussa oli tilastointipäivänä (20.9) perusopetuksessa 120 oppilasta ja esiopetuksessa 25. Kirkonkylän koulussa on kuusi perusopetusryhmää. Kukin opetusryhmä muodostuu yhden luokka-asteen ryhmästä. Näiden kuuden ryhmän lisäksi on pienryhmä. Koulussa toimii oppilaskunta ja vanhempainyhdistys tekee aktiivisesti yhteistyötä koulun kanssa. Torpin koulussa on 24 oppilasta (tilastointipäivä 20.9). Opetusta toteutetaan kolmen luokka-asteen yhdysluokkaopetuksena kahdessa luokassa. Vanhempainyhdistys tekee yhteistyötä koulun kanssa. Erityisopetuksessa työskentelee laaja-alainen erityisopettaja, pienryhmän opettaja sekä koulunkäynninohjaajia tarpeen mukaan. Laaja-alainen erityisopettaja työskentelee molemmissa kouluissa. Laaja-alaisen erityisopettajan tuki oppilaalle on esim. lukemisen, kirjoittamisen tai matematiikan vaikeuksiin suunnattua opetusta joko tehostetussa tai erityisessä tuessa. Oppilas saa erityisopetusta oppimisvaikeuteensa joko yksilö- tai pienryhmäopetuksena tai omassa luokassaan, jolloin erityisopettaja on luokkatilanteessa samanaikaisopettajana. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta on lain mukaan tarkoitettu ensisijaisesti 1. ja 2. vuosiluokkien oppilaille sekä erityisoppilaille. Lapsilla on mahdollisuus osallistua aamupäivä- ja/tai iltapäivätoimintaan klo 7.30 - 17.00. Päivähoidon ja koulun henkilökunta toimivat kiinteässä yhteistyössä palvelun järjestämisessä. Lukuvuonna 2017 - 2018 toimintaan osallistui 18 oppilasta.

Pukkilan koulujen oppilasmäärät (tilastointipäivä 20.9)

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Kirkonkylän koulu	120	115*	116	119	120	119
Torpin koulu	24	25	27	28	33	32
Yhteensä	144	140	143	147	153	151
Esiopetus	25	25	20	26	17	31
Yhteensä	169	165	163	173	170	182

* sisältää 6 valmistavan opetuksen oppilasta

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on vastannut perheiden erilaisiin tarpeisiin tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta edistämällä lasten ja vanhempien hyvinvointia. Varhaiskasvatuksen tavoitteet pohjautuvat varhaiskasvatustalain ja viikottain kokoontuva pedagoginen tiimi huolehtii siitä, että toiminta ja työn kehittäminen on varhaiskasvatussuunnitelman mukaista. Vuoden 2017 toimintakauden teemana jatkui Maailmassa on monta ihmeellistä asiaa, jossa tavoitteena oli tutkiva ote, ihmettely ja oivaltaminen. Keskiössä olivat arjen asiat, toisten ja itsensä kaunis kohtelu ja ruokien maistelu (Sapere-ruokakasvatus). Tavoitteena oli myös uuden varhaiskasvatussuunnitelman käyttöönotto ja oppimisen alueiden läpikäynti; minä ja yhteisömme, ilmaisun monet muodot, kasvan, liikun ja kehityn, kielten rikas maailma ja tutkin ja toimin ympäristössäni. Kaikki toimintakauden juhlat ovat olleet toiminnallisia; lapset ja vanhemmat ovat tehneet yhdessä teeman mukaisia asioita.

Varhaiskasvatuksen piirissä on ollut vuoden aikana 100 eri lasta ja läsnäolopäiviä on kertynyt 10 904. Päiväkoti Vekarassa on 2 X 21 lapsen ryhmä, jossa on ollut maksimissaan 22 lasta. Lukumäärässä on koko- ja osapäiväisiä sekä osaviikkoisia lapsia. 1 x 12 lapsen ryhmä, jossa on ollut keväällä maksimissaan 17 lasta. Ryhmä oli jaettu kahteen eri tilaan. Vekaraan on keskitetty vuorohoito (ilta- ja viikonloppuhoito) sekä erityislasten ja varhennetussa esiopetuksessa olevien lasten hoito. Avointa varhaiskasvatustoimintaa on tuettu tarjoamalla Vekarasta tiloja Porvoon musiikkiopiston muskaritoiminnalle, toiminnassa on ollut mukana 11 lasta. MLL:n Pukkilan osaston perhekahvila on toiminut perjantaisin Vekarassa ja vuoden aikana perheitä kokoontui Vekarassa 27 kertaa. Näillä kerroilla aikuisten kävijöiden määrä oli yhteensä 109 ja lasten 174. Vekaran tiloissa ovat toimineet mm. liikuntatoimen pienten lasten matalan kynnöksen liikuntaryhmät(3), nuorisoseuran tanssikerhot (2) sekä kansalaisopiston jooga- ja pilatesryhmät. Yhteistyö seurakunnan kanssa on ollut tiivistä. Esikouluikäisten varhaiskasvatus on toteutettu Kirkonkylän koulun esiopetustiloissa. Esiopetuksen varhaiskasvatukseen kuului 2017 kevätkaudella 16 lasta ja syyskuudella 12 lasta. Yhteistyö koulun aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa on ollut tiivistä toiminnan sisällön osalta.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vuonna 2017 kulttuuritapahtumien keskiössä oli Suomi 100-juhlavuoden tapahtumat. Suomi 100-työryhmä suunnitteli ja oli toteuttamassa juhlavuoden tapahtumia ja tempauksia yhdessä työryhmän taustaorganisaatioiden kanssa. Tapahtumia ja tempauksia järjestettiin muutama kymmen vuoden aikana. Kulttuuripalvelut järjesti yhteistyössä Pukkilan seutakunnan, Pukkilan Musiikkiopiston ja Suomalaisen Barokkiorkesterin kanssa neljä konserttia. Lisäksi järjestettiin Pukkila-kuutamolla tapahtuma elokuun lopussa yhdessä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelujen järjestämien tapahtumien lisäksi kulttuuria eri muodoissaan toteutettiin eri vastuualueilla arkeen jalkautuvana toimintana eri-ikäisille kuntalaisille. Kulttuuripalveluja toteutettiin yhteistyössä, ostopalveluna tai avustusten turvin paikallisten järjestöjen, seurakunnan, yksittäisten toimijoiden, Mäntsälän kansalaisopiston, Pukkilan Musiikkiopiston ja Lohjan kaupunginorkesterin kanssa. Pukkilan kulttuuripalvelujen tapahtumat ovat tuoneet myönteistä näkyvyyttä Pukkilan kunnalle.

Vuonna 2017 kirjaston kävijämäärä nousi noin 47 %, mutta kokonaislainaus laski noin 15 %. Kirjastossa annettiin digiopastusta muun asiakaspalvelun ohella kirjaston aukioloaikana. Kirjastolla oli tarjolla myös kotipalvelua ja lisäksi kirjasto teki kotikäyntejä Senioreiden someloikka- hankkeen puitteissa. Kirjastossa järjestettiin yhteistyössä Ampun 4H:n kanssa lautapelikerhot sekä junnuperjantaisin ohjelmassa oli mm. askartelua ja lego-robottien rakentelua ja ohjelmointia. Kirjastossa järjestettiin myös satuhetkiä, ikä-ihmisille suunnattu digikerho sekä Pukkilan kirjallisuuspiiri kokoontui kirjastossa. Kirjaston useiden tilaisuuksien vetäjinä oli vapaaehtoisia kuntalaisia. Kirjasto järjesti myös kirjailijavierailuja, erilaisia tapahtumia sekä teki monipuolista yhteistyötä opetuspalveluiden kanssa (esim. kirjavinkkaustilaisuudet, lukudiplomit).

Kulttuuripalveluita Pukkilaan tuottavat myös Galleria Koivulinnassa, museo, kansalaisopistopalvelut ja musiikkiopistopalvelut. Galleria Koivulinnan näyttelyissä kävi 1 650 vierasta. Museon ja Galleria Koivulinnan kesänäyttelyillä on yhteiset aukioloajat. Museo keräsi Suomi 100- näyttelyyn kuntalaisilta leluja yli 100 kappaletta, joista vanhimmat Suomen itsenäisyyden alkupuolelta ja uusimmat Päiväkoti Vekaran legolaatikosta. Näyttely oli hyvin suosittu ja hyvää mieltä tuottava. Lisäksi museo oli mukana Perinnekäsityöpäivän järjestämisessä yhdessä gallerian ja Koivulinnan ystävien kanssa. Vuonna 2017 Pukkilassa oli kansalaisopiston opiskelijoita yhteensä 225 (183 v. 2016), näistä miehiä 47 (52) ja naisia 178 (180). Pukkilan kunnan asukkaista (1 988) 11,5 % (9) osallistui opiston toimintaan. Toteutuneita tunteja oli 932 (922) ja kursseja 43 (39). Ryhmätoiminnan lisäksi kansalaisopisto järjesti luentoja, kuntalaistilaisuuksia sekä erilaisia tapahtumia. Musiikkiopistopalveluissa Pukkilalla oli taiteen

perusopetuksessa kahdeksan oppilaspaiikkaa, musiikkileikkikoulussa 9 oppilasta ja muita oppilaita 11 (mm. soitinryhmät, pajaopetus). Lisäksi musiikkiopiston muun toiminnan kanssa tehtiin yhteistyötä seniori- ja kulttuuripalvelujen järjestämissä konserteissa.

Pukkilan kirjaston tilastolukuja:

	2013	2014	2015	2016	2017
Kokonaislainaus	18 895	19 130	19 392	18 679	15 890
Lainaus: kirjat yhteensä	13 986	13 821	14 266	13 529	11 341
Kirjaston käyttäjät: fyysiset käynnit	8 492	8 956	9 155	9 825	14 498
Kirjaston käyttäjät: verkkokäynnit	914	1 087	1 875	1 790	1 210
Kirjaston järjestämät tapahtumat	23	16	23	37	28
Käyttäjäkoulutukset	8	6	5	25	17

TEA-viisarin osoittama hyvinvointi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää tietoja kunnan terveyden edistämiseksi säännöllisesti kahden vuoden välein toimialan vastuulliselle viranhaltijalle toimitettavalla lomakkeella. Kunnista tulevia vastauksia täydennetään muista kansallisista saatavissa olevista lomakkeista (mm. LIPAS, tilastokeskus opetusministeriö). Lomakkeiden sisältöjä ja tunnuslukuja kehitetään tiedonkeruukohtaisissa laaja-alaisissa valmistelutyöryhmissä ja kysymysten sisällöissä on vaihtuvia teemakohtaisia painotuksia. TEA- viisarin osoittaman terveyden edistämiseksi kokonaisarviointi jakaantuu seitsemään osa-alueeseen: kuntajohtoon, perusopetukseen, lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen, liikuntaan, perusterveydenhuoltoon sekä ikääntyneiden palveluihin.

TEA-viisari muodostuu seitsemästä ulottuvuudesta:

1. Sitoutuminen kuvaa strategiatasolla kunnan sitoutumista terveyden edistämiseen. Siinä tarkastellaan terveyden edistämisen näkymistä muun muassa useamman vuoden kattavissa strategia- ja ohjelma-asiakirjoissa sekä toimialan vuosittaisissa talous- ja toimintasuunnitelmissa.
2. Johtaminen kuvaa ehkäisevän työn ja terveydenedistämistyön vastuun organisointia, määrittelyä ja toimeen panna.
3. Seuranta ja tarveanalyysi kuvaa vastuuväestöjen terveydentilan ja siihen vaikuttavien tekijöiden seuranta ja tarveanalyysiä väestöryhmittäin sekä niiden raportointia yksikön johtoryhmälle ja luottamushenkilöorganisaatiolle.
4. Voimavarat kuvaa henkilöstön ja muiden voimavarojen mitoitus ja osaamista.
5. Yhteiset käytännöt kuvaa, missä määrin kunnassa on sovittu yhteisistä toimintakäytännöistä.
6. Osallisuus kuvaa kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua toiminnan kehittämiseen ja arviointiin.
7. Muut ydintoiminnat ovat toimialakohtaisesti määriteltäviä terveyden edistämisen ydintoimintoja, jotka jokaisessa kunnassa tulisi toteuttaa. Ulottuvuus kuvaa soveltuvin osin toiminnan kattavuutta ja volyyymiä.

Terveystiedon aktiivisuus : Pukkila 2017

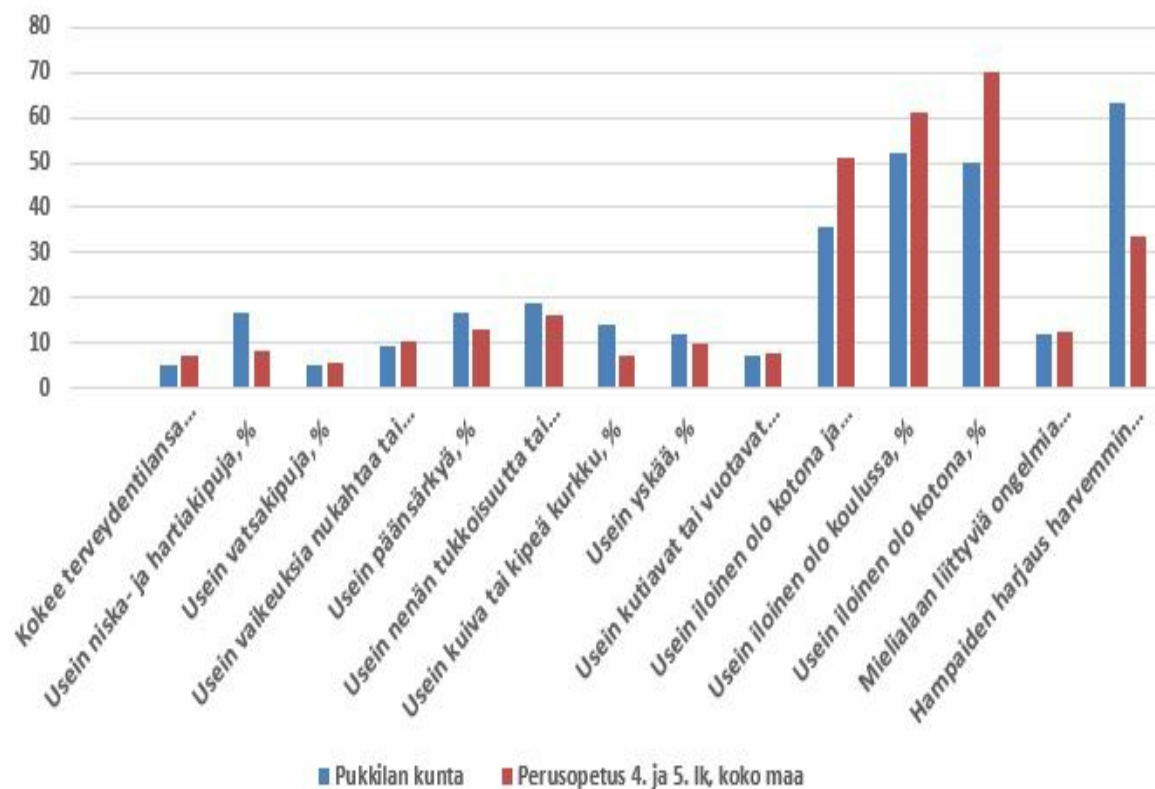
	Pukkila	Orimattila	Mäntsälä	Askola	Koko maa
Terveystiedon aktiivisuus	58	71	67	64	70
Kuntajohto	52	81	58	45	79
Perusopetus	62	67	68	64	67
Lukiokoulutus	..	75	..	77	70
Ammatillinen koulutus	67
Liikunta	61	75	56	..	71
Perusterveydenhuolto	57	57	64	53	66

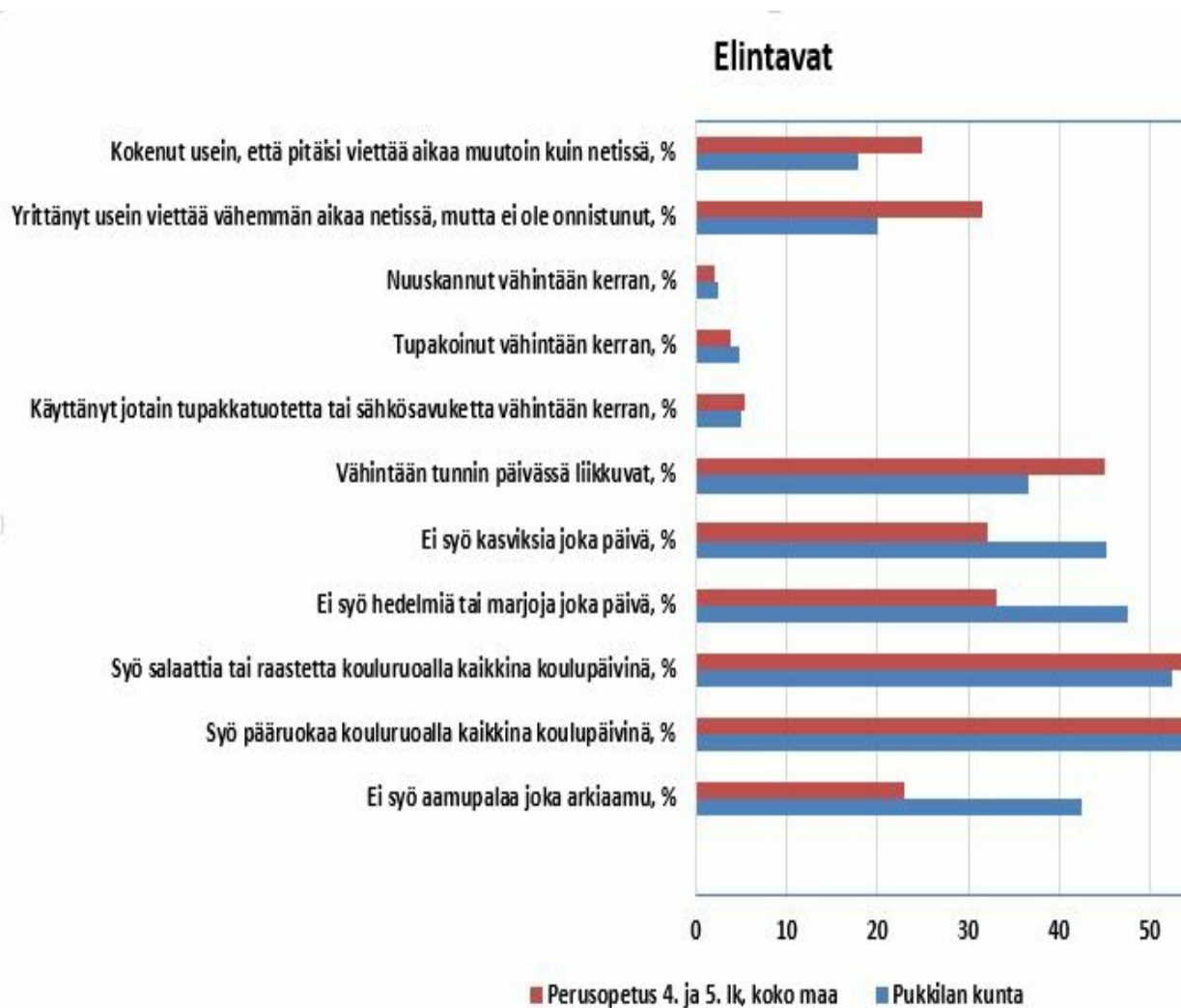
Kouluterveyskyselyn tuloksia vuodelta 2017 / Pukkilan kunta - perusopetus 4. ja 5. lk, koko maa

Elintavat		Pukkilan kunta	Perusopetus 4. ja 5.lk koko maa
	Ei syö aamupalaa joka arkipäivä, %	42,4	22,9
	Syö pääruokaa kouluruualla kaikkina koulupäivinä, %	66,7	78,0
	Ei syö hedelmiä tai marjoja joka päivä, %	47,6	33,1
	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %	36,6	45,1
	Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä, %	17,9	24,9
Hyvinvointi, osallisuus ja vapaa-aika			
	Tyytyväinen elämäänsä, %	85,7	90,3
	Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä, %	85,7	87,6
	Kokee olevansa tärkeä osa koulu-yhteisöä, %	73,2	54,5
	Osallistunut koulun tapahtumien suunnitteluun, %	70,7	74,9
	Osallistunut välituntitoiminnan suunnitteluun, %	48,8	71,9
	Osallistunut kouluruokailun suunnitteluun, %	37,5	59,6

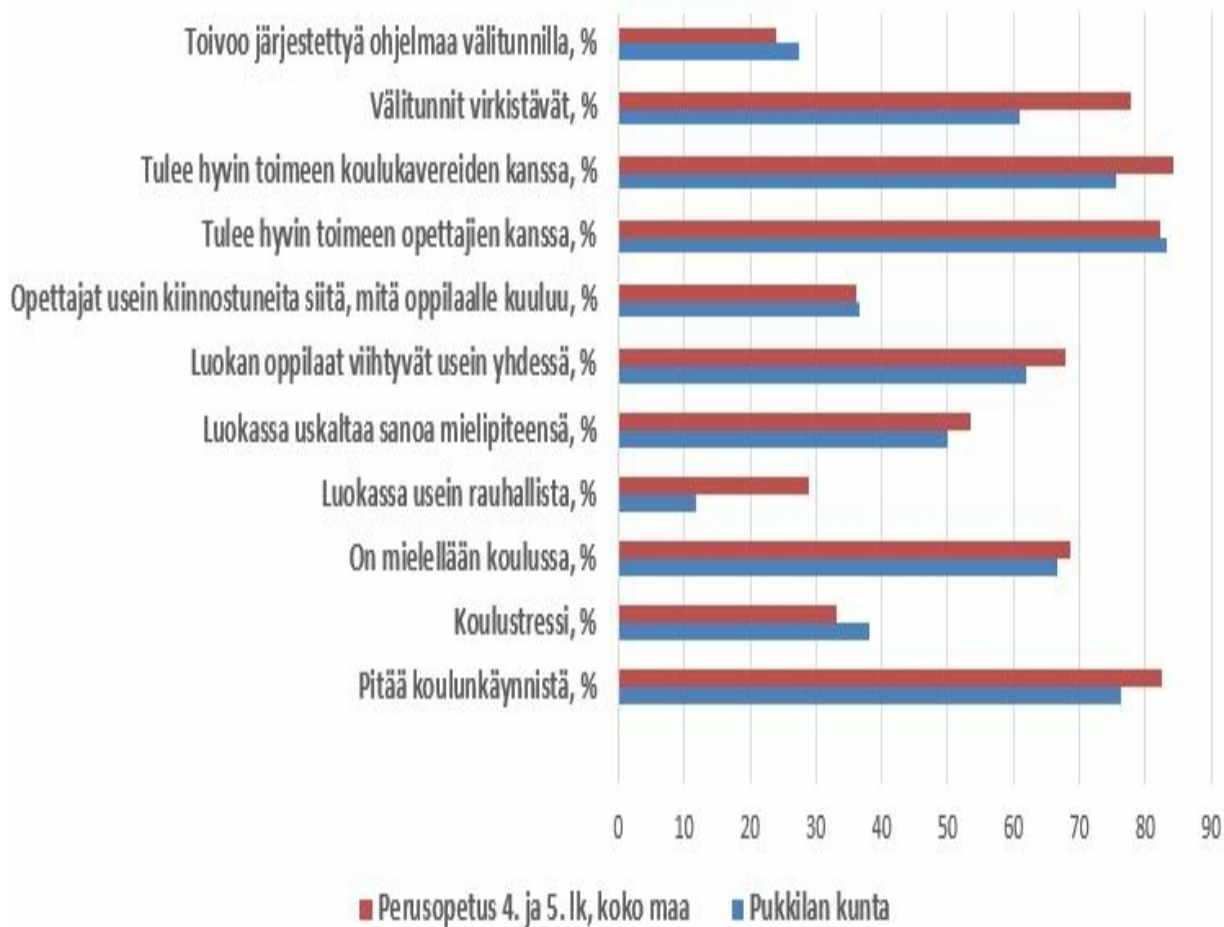
	Viettää aikaa harrastuksen parissa vähintään kerran viikossa, %	86,8	83,5
	Vähintään yksi hyvä kaveri, %	97,6	99,3
Terveys			
	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, %	4,9	7,0
	Usein vaikeuksia nukahtaa tai heräilemistä öisin, %	9,5	10,3
	Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, %	11,9	12,6
	Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesta päivästä, %	63,4	33,6
	Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, %	48,8	49,0
	Terveystarkastuksessa puhutaan lapselle tärkeistä asioista, %	77,4	70,7
	Terveystarkastuksessa lapsi uskaltaa kertoa asioistaan rehellisesti, %	87,1	77,9

Terveys ja hyvinvointi

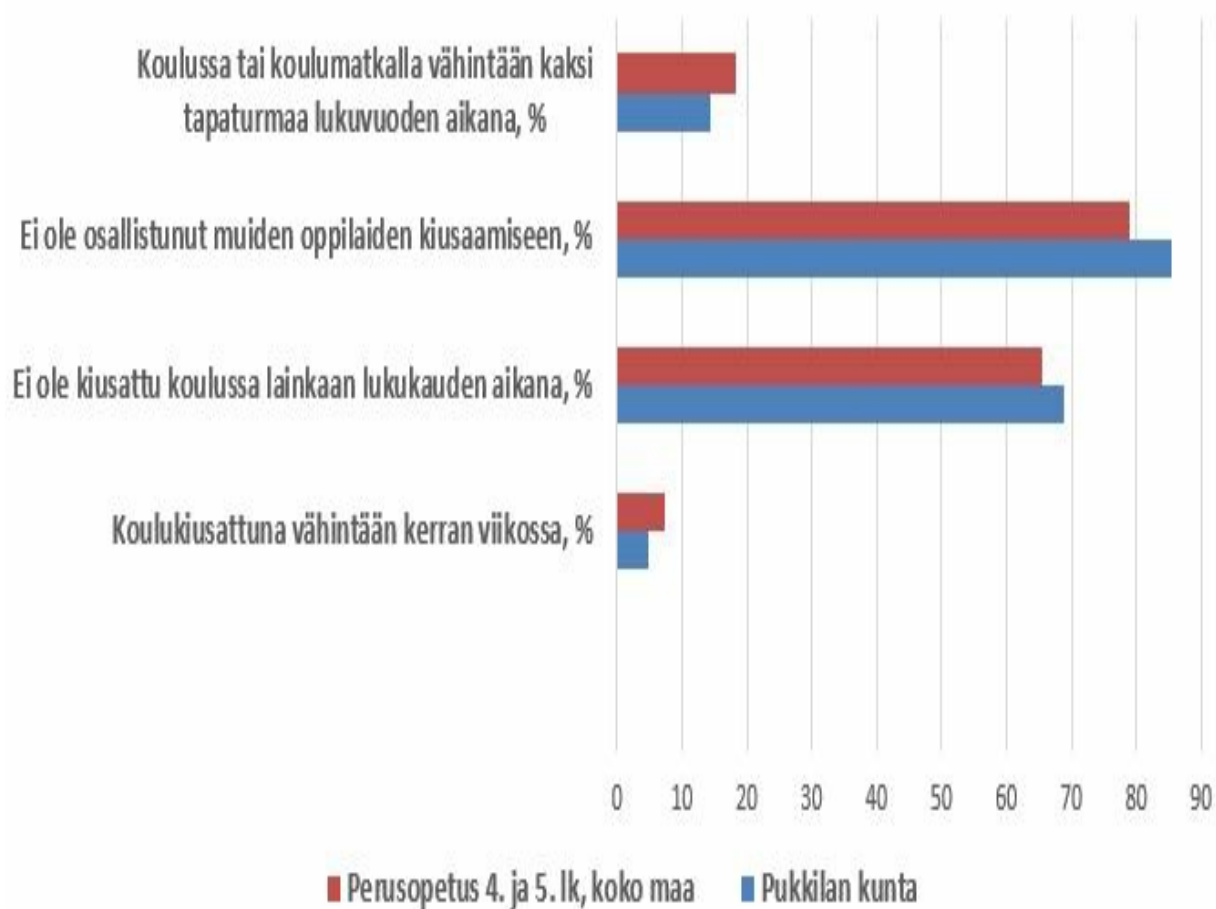

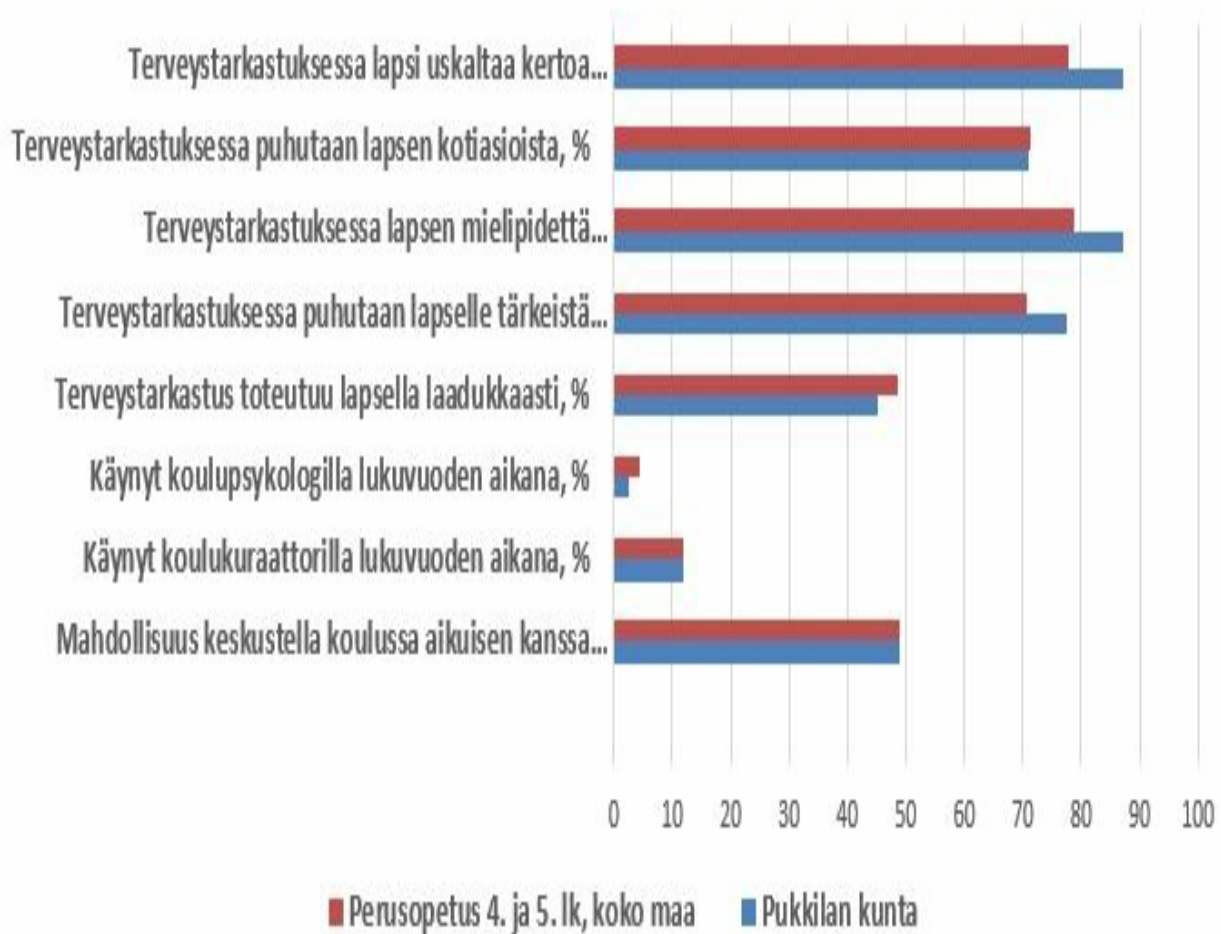
Koulunkäynti

Kasvu ympäristön turvallisuus

Palvelut ja avunsaanti

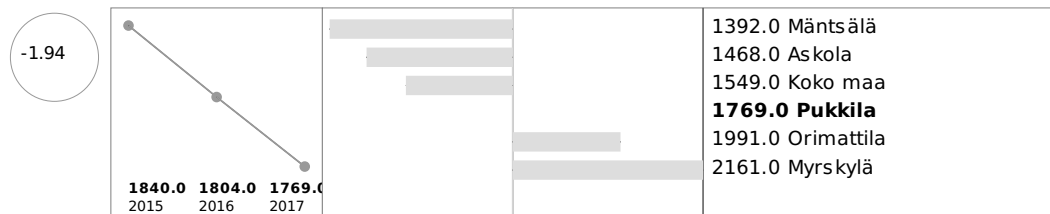

TALOUS JA ELINVOIMA

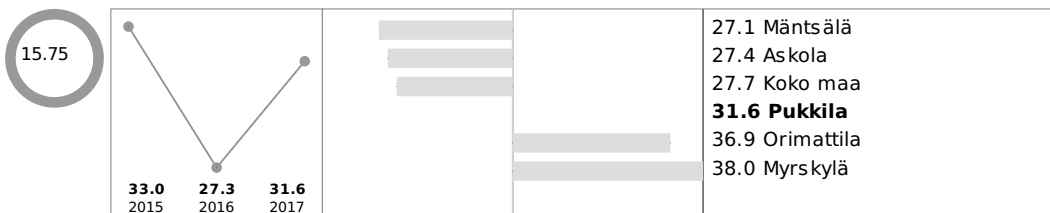
Talous

Tulot

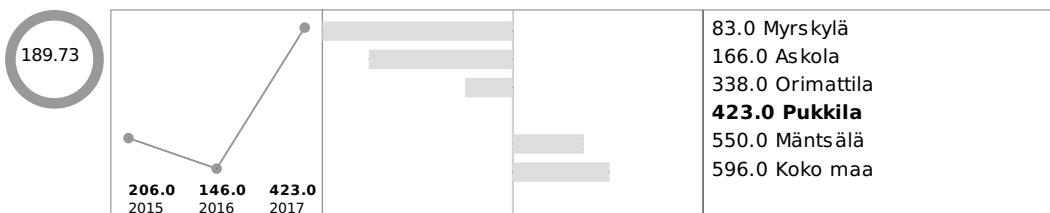
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

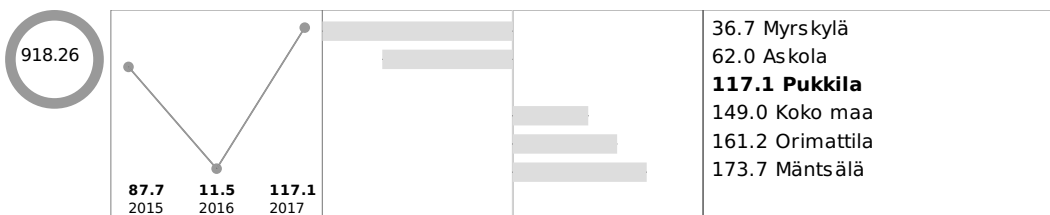
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

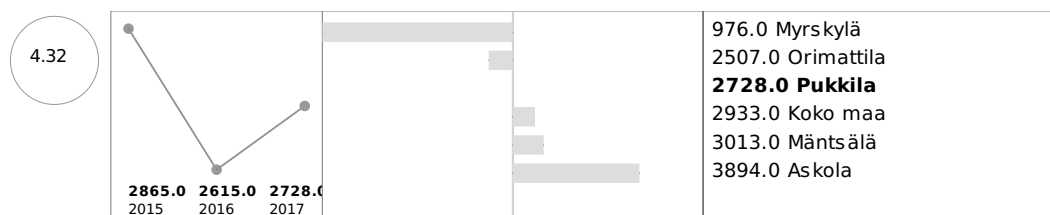
Vuosikate, euroa / asukas

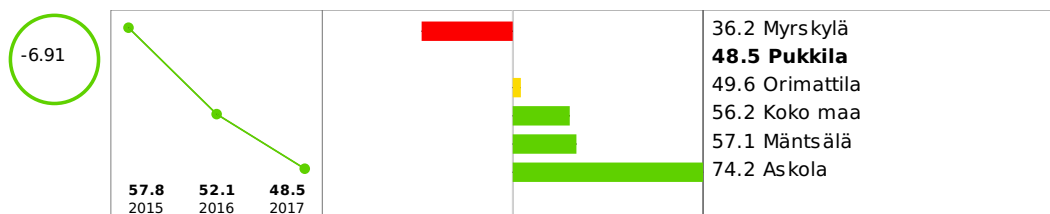
Vuosikate, % poistoista

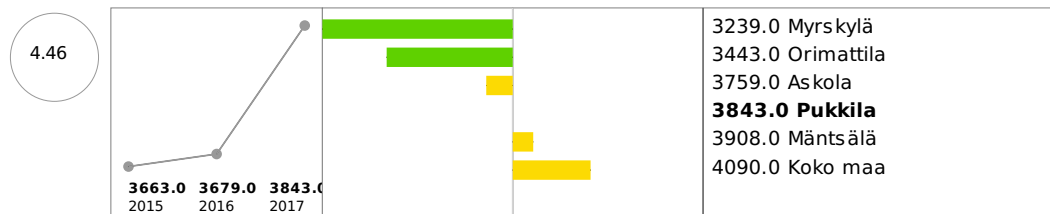
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

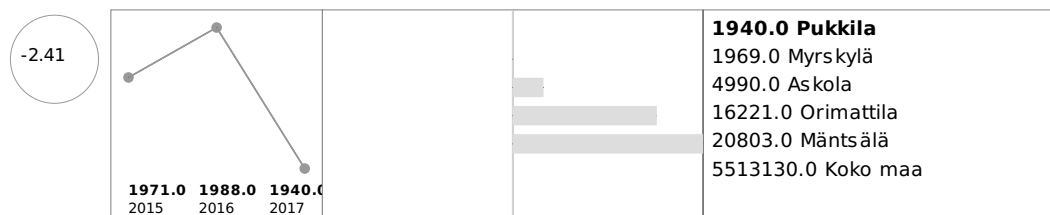
Verotulot, euroa / asukas

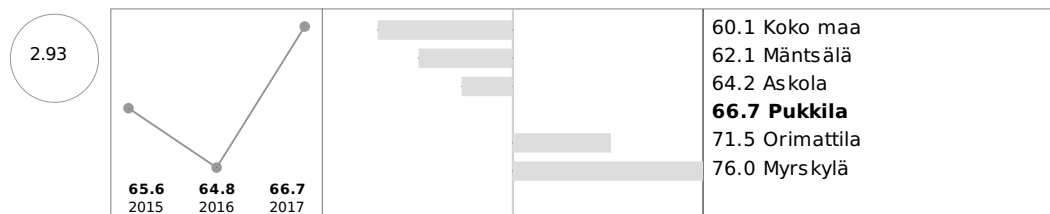
Elinvoima

Väestö

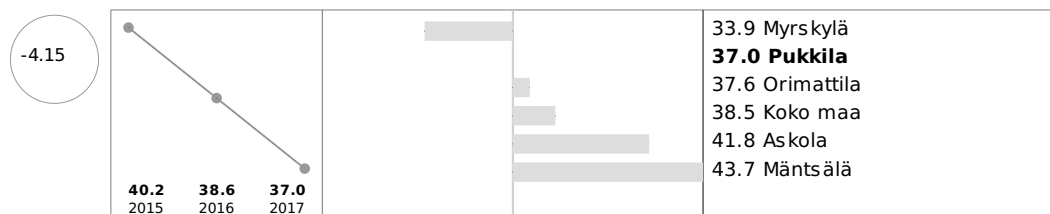
Väestö 31.12.

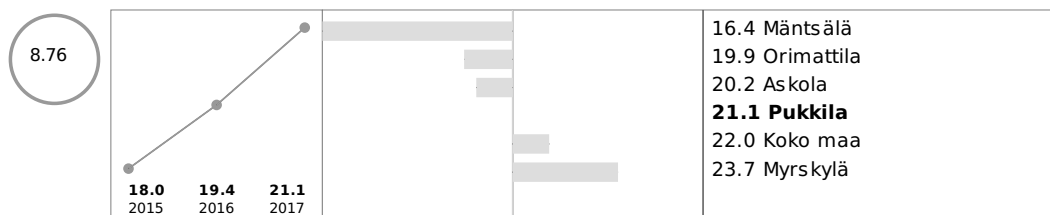
Huoltosuhte, demografinen

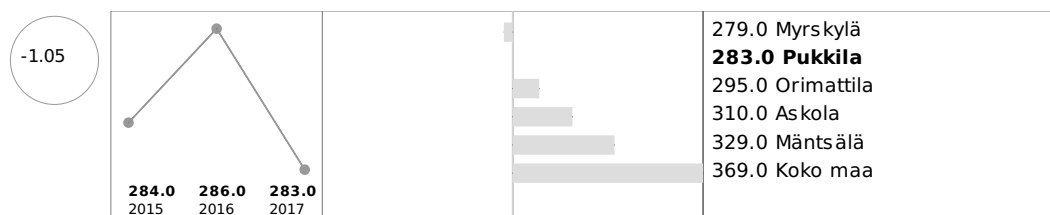
Lapsiperheet, % perheistä

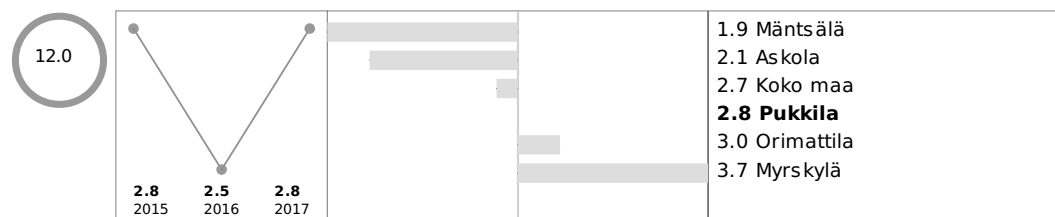
Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

Koulutustasomittain

85 vuotta täyttäneet, % väestöstä

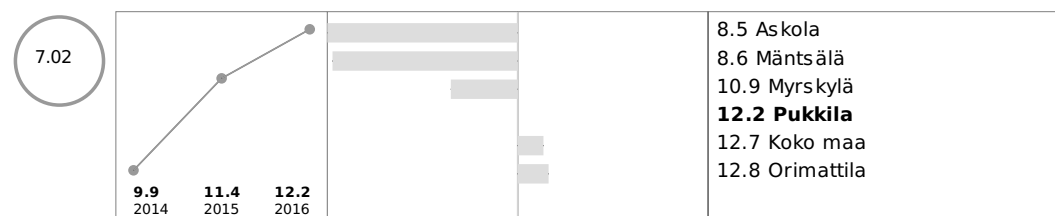

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

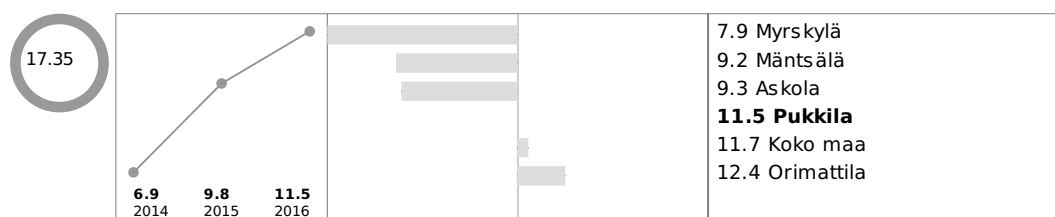

Elinvoima

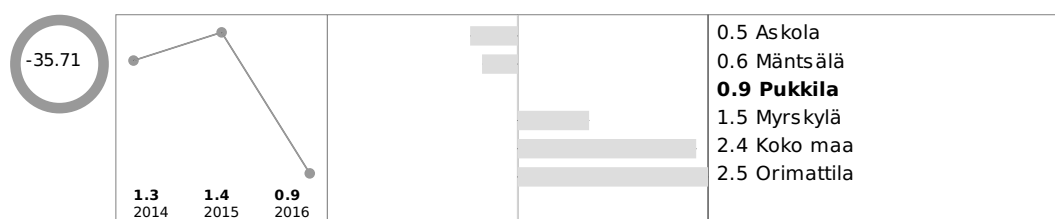
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Lasten pienituloisuusaste

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Työlliset, % väestöstä

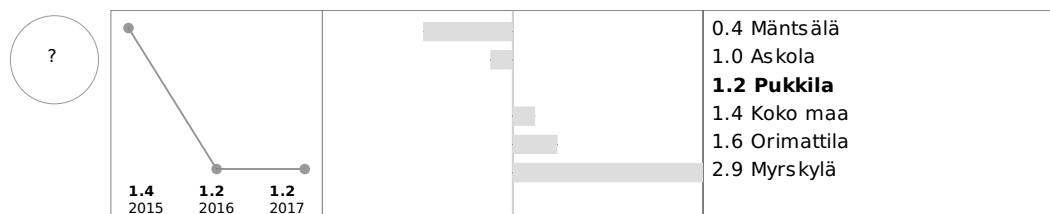
TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET *Hyvinvointi*

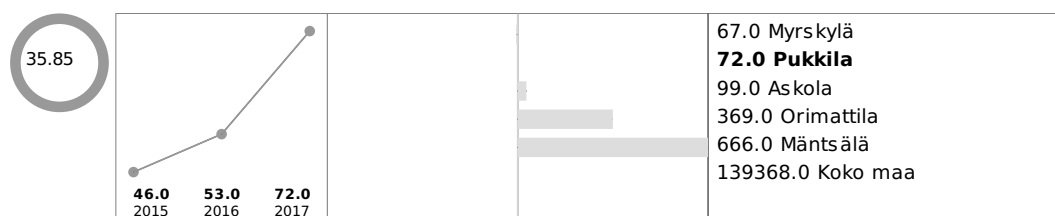
Elämänlaatu ja osallisuus

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

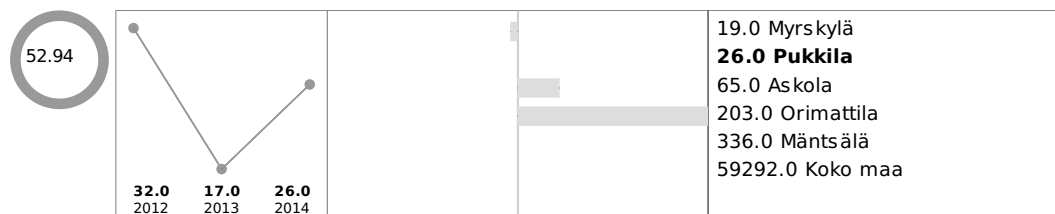
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

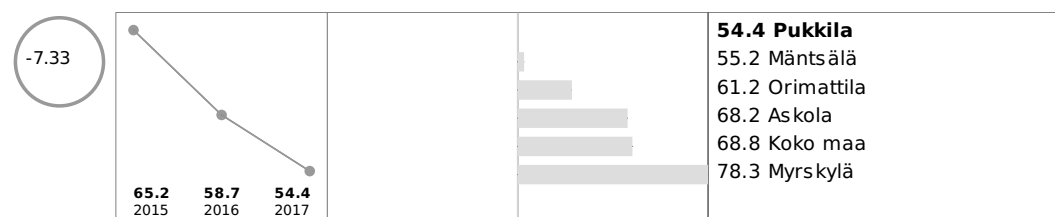
Kunnan palvelut

Päivähoito

Esiopetuksen piirissä lapsia 20.9. yhteensä, lkm

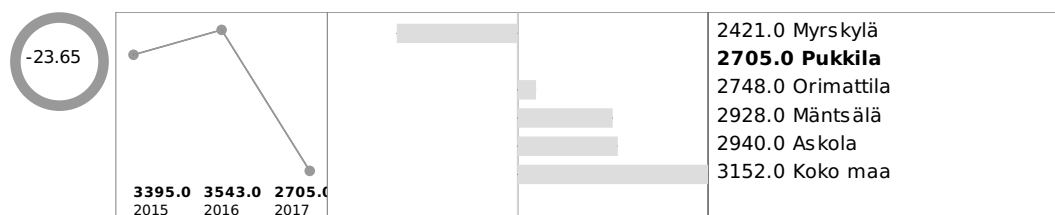
Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

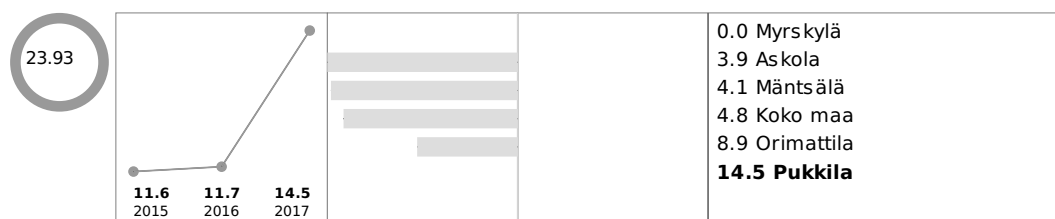
Koulu

Sosiaali- ja terveydenhuolto

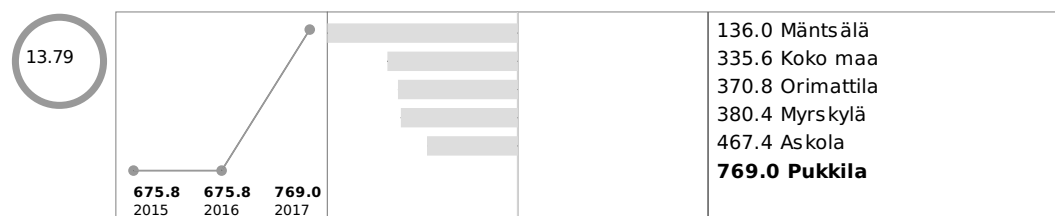
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

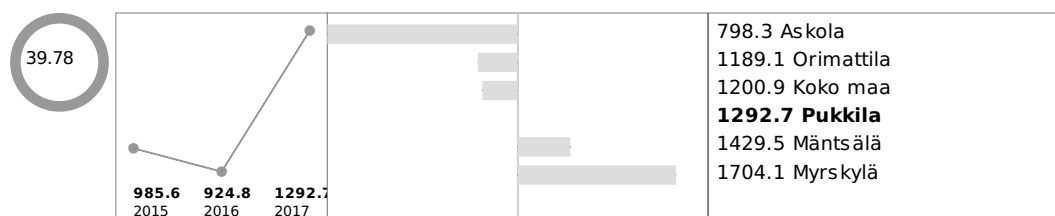
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

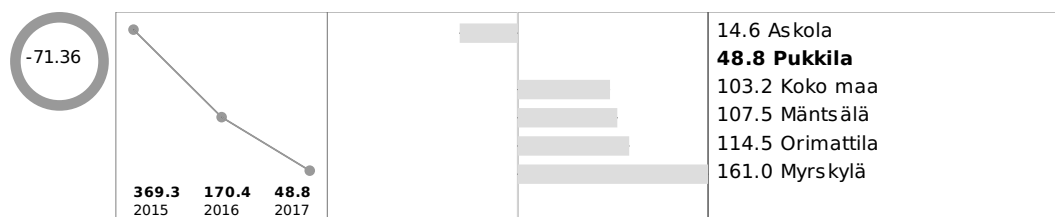
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiasta

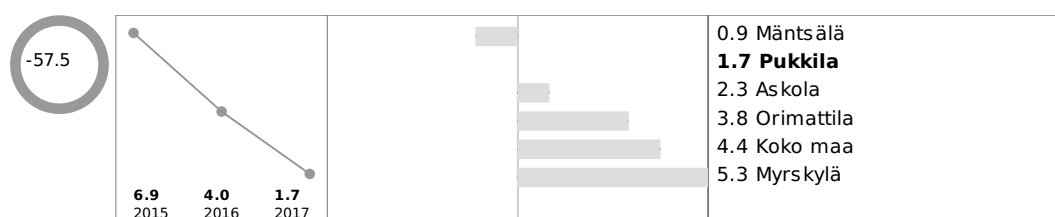
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiasta

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 0 - 16-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Muut palvelut

Talous

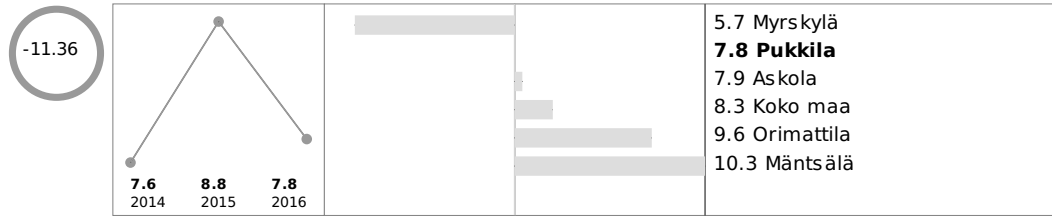
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

NUORET JA NUORET AIKUISET **Hyvinvointi**

Elämänlaatu ja osallisuus

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

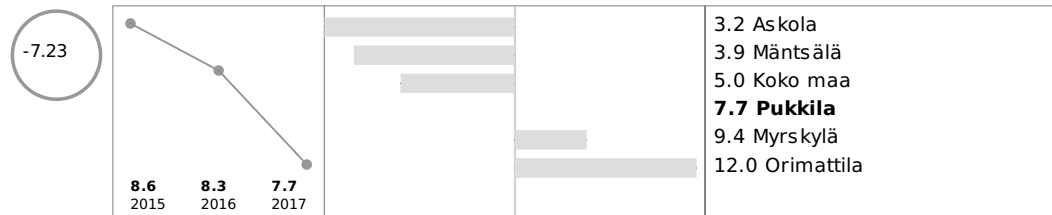

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avoimuusohjelmien tukitoimien piirissä 18 - 20-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Muut palvelut

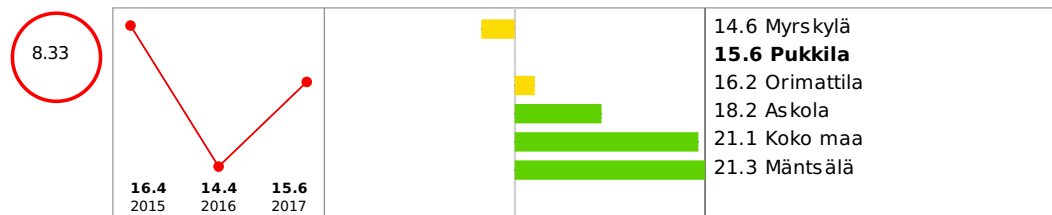
Talous

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

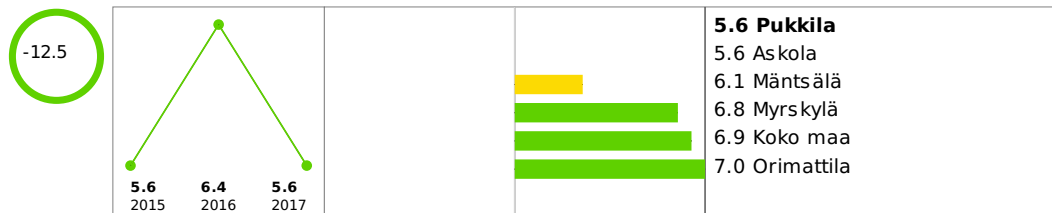
TYÖIKÄISET Hyvinvointi

Elämänlaatu ja osallisuus

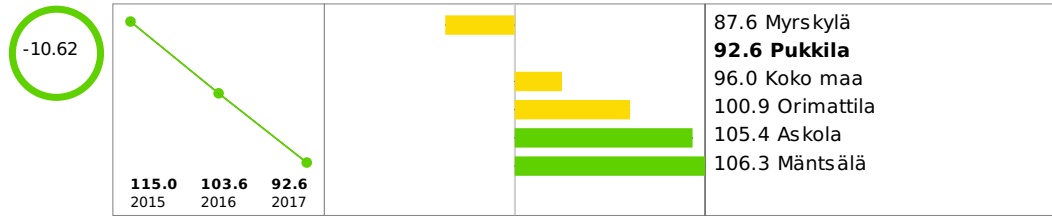
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

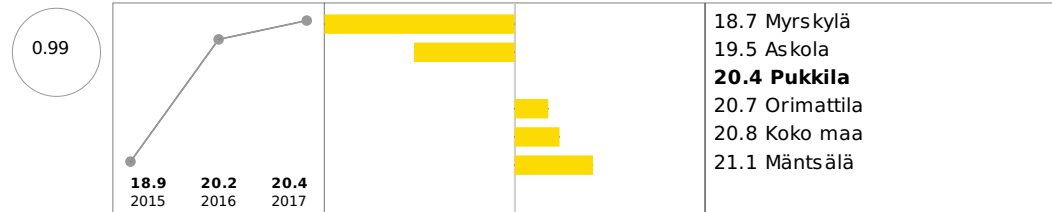
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

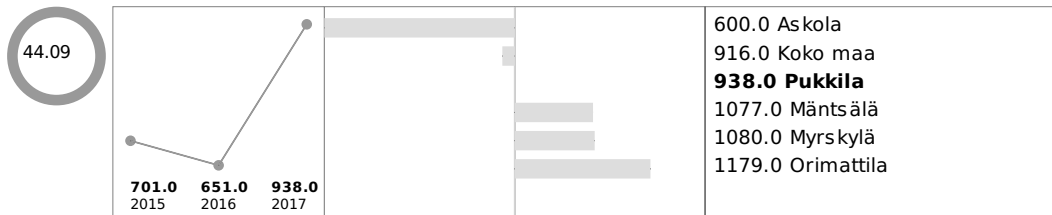
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

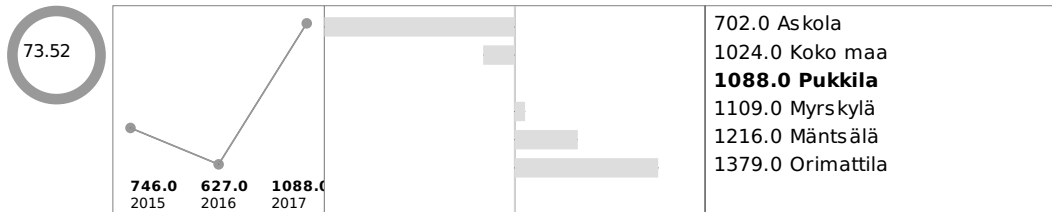
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Muut palvelut

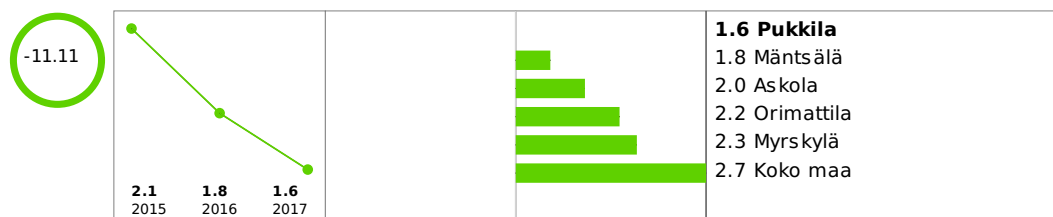
Talous

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

IKÄIHMISET **Hyvinvointi**

Elämänlaatu ja osallisuus

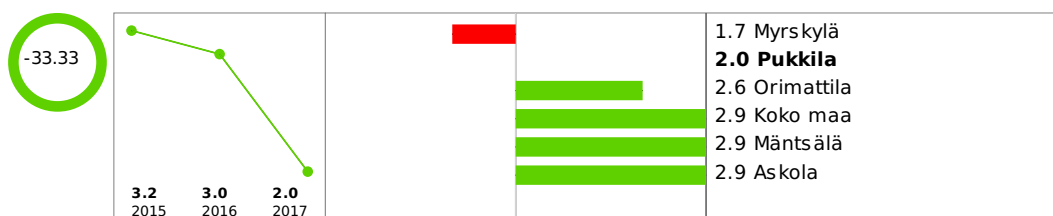
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

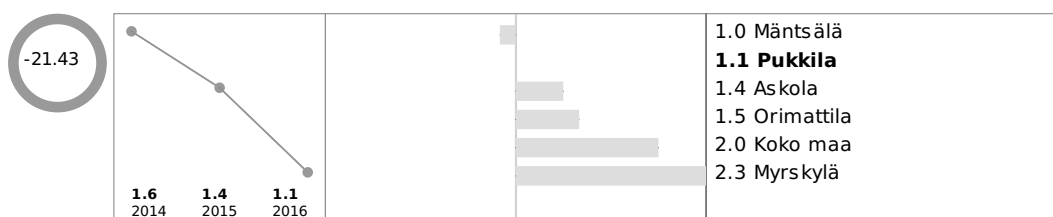

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

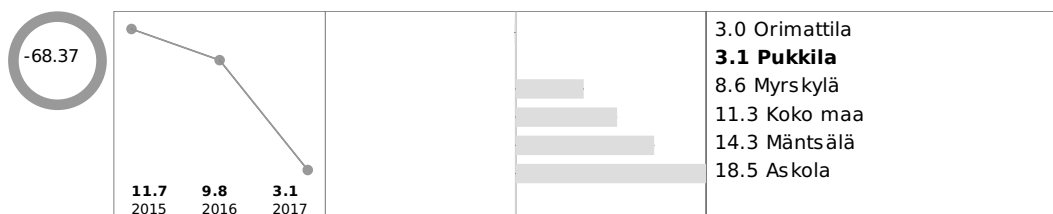

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

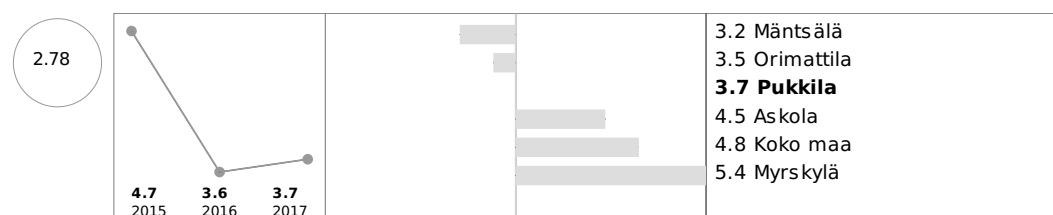
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

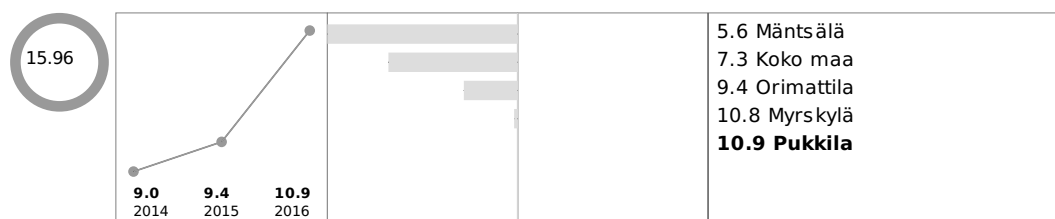
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

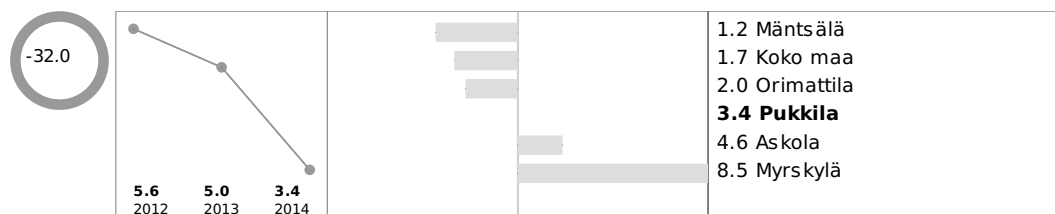
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

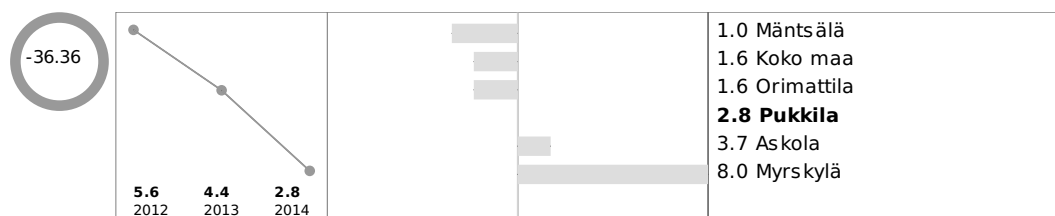
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

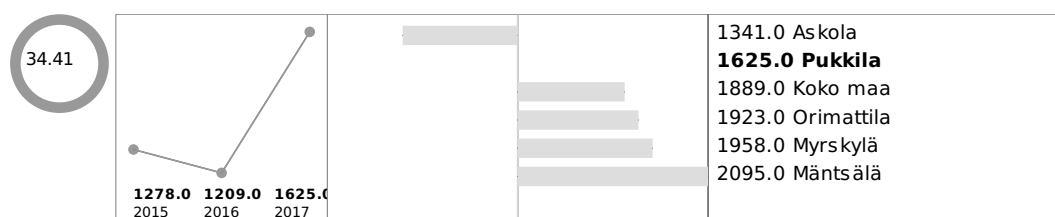
Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

Muut palvelut

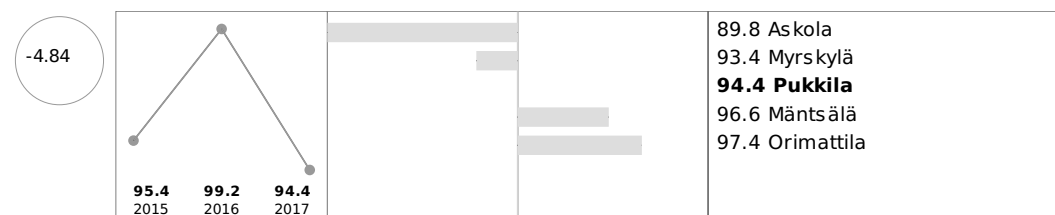
Talous

IKÄIHMISET - Yhteenveto

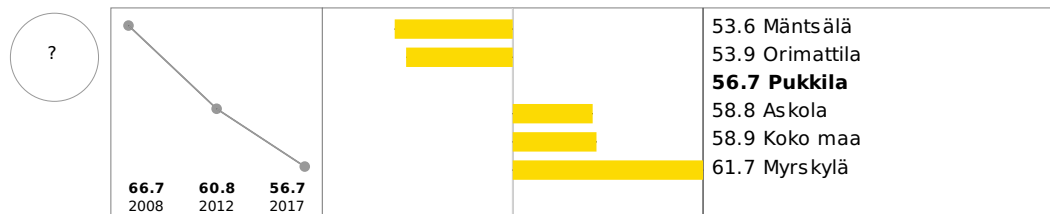
KAIKKI IKÄRYHMÄT *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

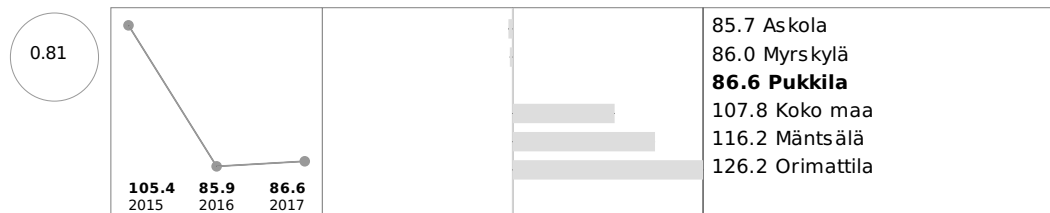
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

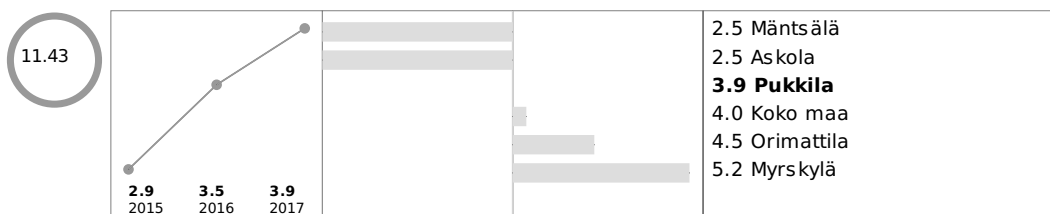
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

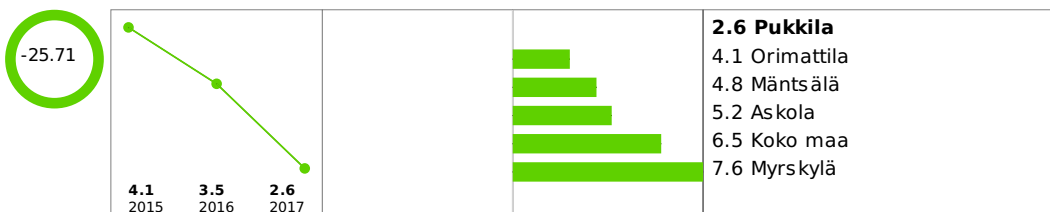
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

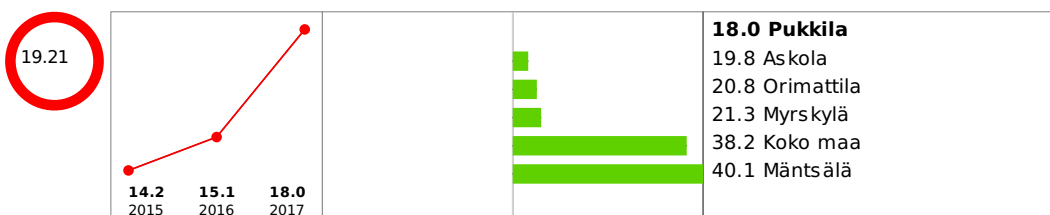
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

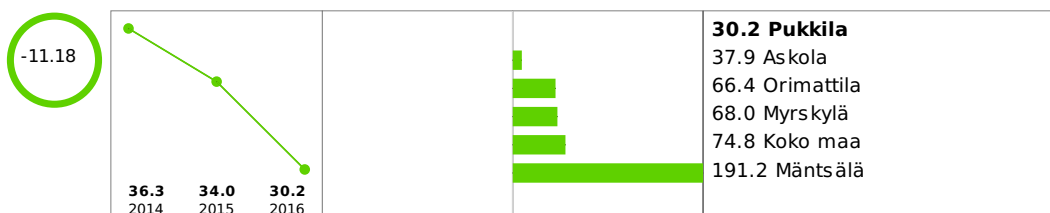
Polisiin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

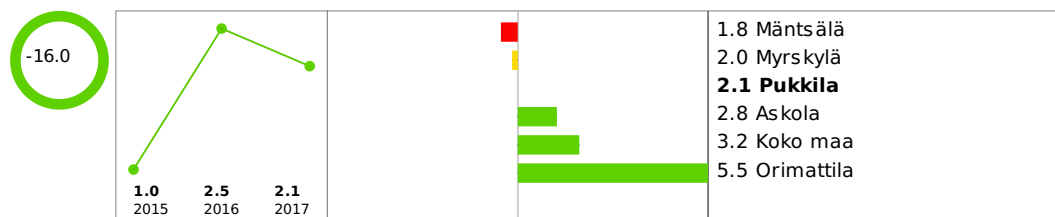
Polisiin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

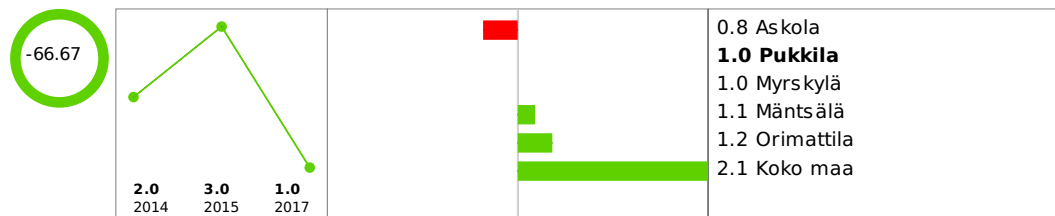
Polisiin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennერიkkomukset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

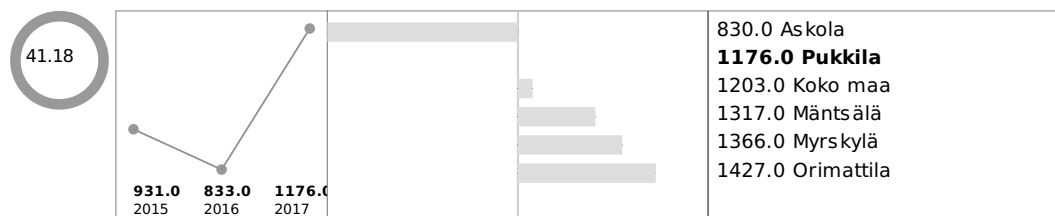
Päihitteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syyllisiksi epäillyt / 1 000 asukasta

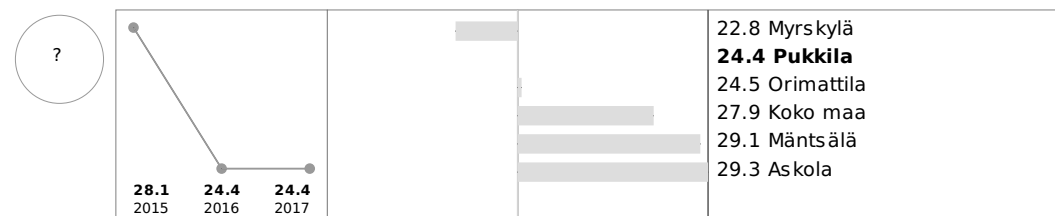
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

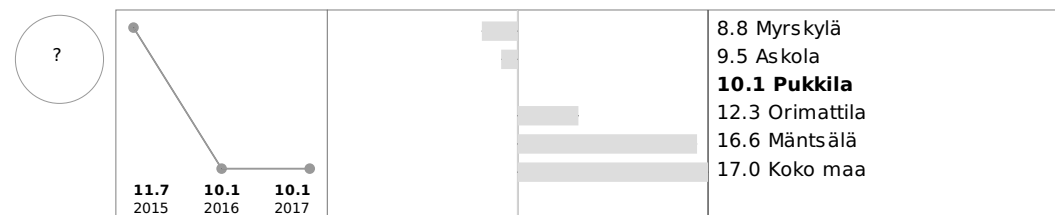
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

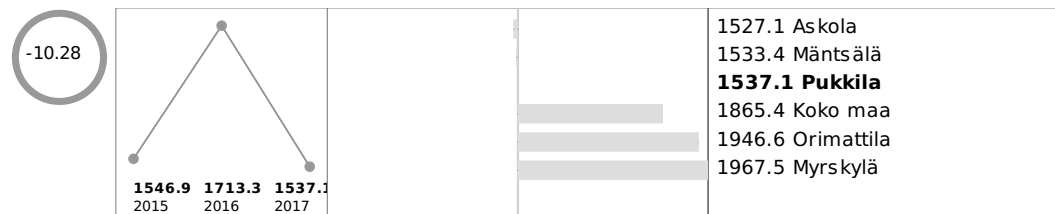
Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneet, % väestöstä

Hammaslääkäripalveluja yksityissektorilla käyttäneet (korvauksia saaneet hlöt), % väestöstä

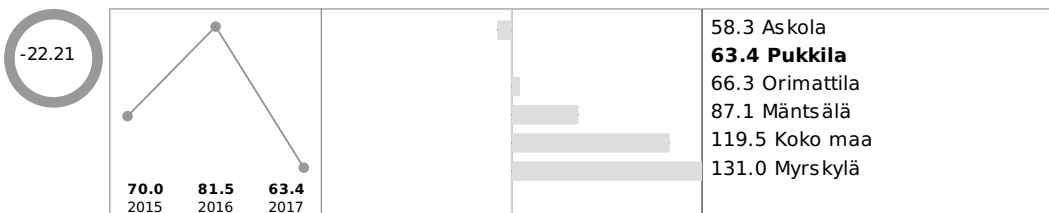
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1 000 asukasta

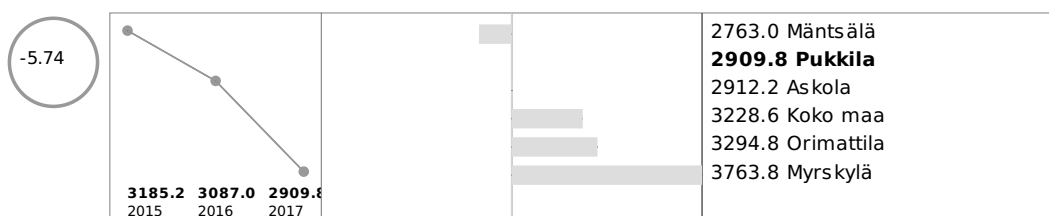
Toimeentulotuki, euroa / asukas

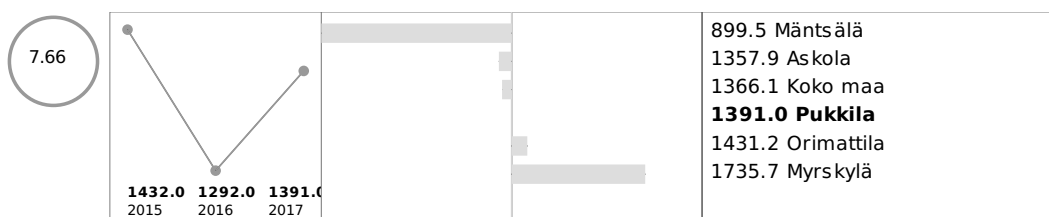
Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien menot yhteensä, euroa/asukas

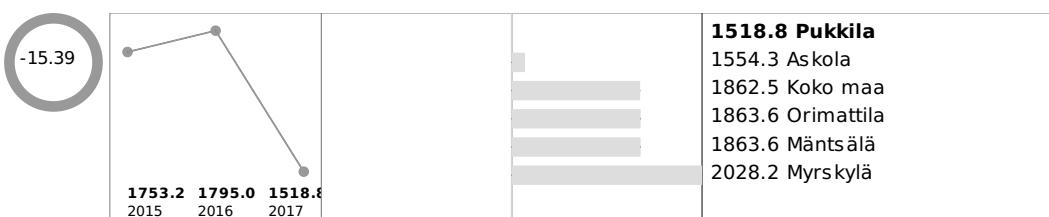
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset, euroa / asukas

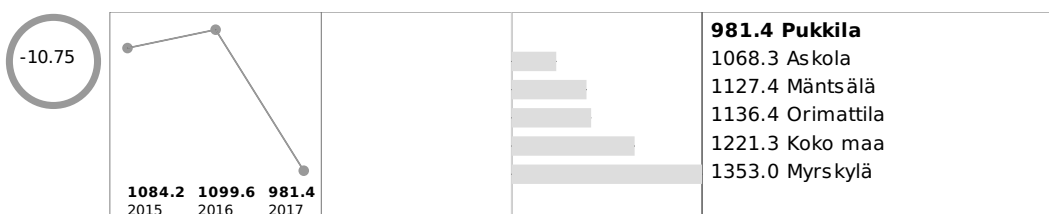
Sosiaalitoimen nettokustannukset, euroa / asukas

Terveystoimen nettokustannukset, euroa / asukas

Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas

Vapaa-aika

Muut palvelut

Talous

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Yhteenvettoa indikaattoritiedosta

Valtakunnallisista tilastoista kuntakohtaista tietoa Pukkilan kunnan osalta löytyy eniten palvelujen käyttöön ja palvelurakenteeseen liittyen. Lasten ja nuorten osalta on vuonna 2017 tehty ensimmäisen kerran kouluterveyskysely myös 4. ja 5. luokan oppilaille ja näin on saatu myös kuntakohtaista tietoa hyvinvoinnista. Sen sijaa 8. ja 9. luokkalaisten ja 2. asteen opiskelijoiden vastaukset sisältyvät ko. kunnan vastauksiin (esim.Orimattila) ja näiltä ikäryhmiltä ei ole käytössä kuntakohtaisia kouluterveyskyselyn tuloksia.

Talous ja elinvoima

Pukkilassa väestön määrä on laskusuunnassa (2016: 1988 ja 2017: 1940) ja samalla huoltosuhte kasvaa (2016: 64,8 ja 2017: 66,7). Kunnan saamat valtionosuudet ovat viime vuosina laskeneet. Lapsiperheiden määrä on vähentynyt (2016: 38,6 % ja 2017: 37 %). Yksinhuoltajaperheiden määrä on kasvanut (19,4 % -> 21,1 %) ja kunnan yleinen pienituloisuusaste on kasvussa (11,4 -> 12,2).

Elämänlaatu, elintavat ja terveys

Psykiatrian laitoshoidossa olleiden 0-16-vuotiaiden määrä on laskenut (369,3 -> 48,8). Erikoissairaanhoidon 0- 12-vuotiaiden lasten psykiatrian avohoidon käyttö on vertailukuntia korkeammalla tasolla. Erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrian (13-17- vuotiaat) avohoitokäynnit ovat kasvussa (985,6 -> 1292,7).

Työkyvyttömyyseläkettä (6.4 -> 5,6) ja sairauspäivärahaa (115 -> 92,6) saaneiden 25- 64- vuotiaiden määrät ovat laskeneet Pukkilassa. Erytiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 25- 64- vuotiaiden osuus on kasvanut (18,9 %-> 20,4 %). Perusterveydenhuollon avohoitokäynnit ovat kasvaneet sekä 15- 49- vuotiailla (651 -> 938) että 50- 64- vuotiailla (627 -> 1088). 65- vuotta täyttäneiden osalta on laskua tapahtunut erityiskorvattavien lääkkeiden osalta ja sairaalahoitoa on ollut vähemmän vammoihin ja myrkytyksiin liittyen.

Sotkanetin tilastoissa Pukkilassa on säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75- vuotiaita vähemmän kuin vertailukunnissa. Vuoden 2017 luvun osalta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä on ilmoitettu virheellinen luku valtakunnalliseen tilastointiin ja tällä hetkellä Pukkilassa on säännöllisen kotihoidon piirissä 9,31 % yli 75- vuotiaista kuntalaisista. Ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa on Pukkilassa yli 75 vuotiaita enemmän kuin vertailukunnissa. Vastaavasti vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa olleiden yli 75 vuotiaiden osuus on laskenut Pukkilassa. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit yli 65 vuotiailla ovat kasvaneet (1278 -> 1625).

Kelan sairastavuusindeksi on laskusuunnassa.

Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneiden osuus väestöstä on pienentynyt (28,1 -> 24,4) ja vastaava lasku näkyy myös yksityissektorin hammaslääkäripalveluja käyttäneiden osalta (11,7 -> 10,1).

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannukset , euroa/ asukas ovat laskeneet (2015: 3185 € ja 2017: 2909 €) ja ovat myös koko maata alemmalla tasolla (3228 €). Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas ovat laskeneet (1084 -> 981) ja ovat myös vertailukuntia alemmalla tasolla.

Kouluterveyskyselyn (4. ja 5. lk) kysymyksissä terveystarkastuksista lasten kokemus oli, että tarkastuksissa lapsen mielipidettä kuunnellaan, puhutaan lapselle tärkeistä asioista ja lapsi uskaltaa puhua asioistaan rehellisesti. Kyselyssä

myös nousi esiin, että Pukkilassa lapset (4. ja 5. lk) syövät koko maahan verrattuna harvemmin aamupalaa arkiamuisin, pääruokaa kouluruualla kaikkina koulupäivinä ja myös hedelmiä ja marjoja syötiin Pukkilassa vähemmän. Nettiriippuvuutta Pukkilassa koettiin muuta maata vähemmän. Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä on Pukkilassa muuta maata yleisempää (Pukkila 63,4 % ja koko maa 33,6 %).

Osallisuus

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa on laskenut (2008: 66,7 % ja 2017: 56,7 %). Kouluterveyskyselyssä (4. ja 5. lk) Pukkilassa 85,7 % lapsista oli tyytyväinen elämäänsä (koko maa 90,3 %). Pukkilassa lapsista koki 73,2 % olevansa tärkeä osa koulu yhteisöä (koko maa 54,5 %). Osallistuminen esim. koulun välituntitoiminnan suunnitteluun (Pukkila: 48,8 % ja koko maa 71,9 %), kouluruokailun suunnitteluun (Pukkila 37,5 % ja koko maa 59,6 %) tai koulun tapahtumien suunnitteluun oli muuta maata vähäisempää. Lapset viettävät aikaa harrastuksen parissa vähintään kerran viikossa (Pukkila 86,8 % ja koko maa 83,5 %). Lapsella on vähintään yksi hyvä kaveri (Pukkila 97,6 % ja koko maa 99,3 %).

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneiden yli 65- vuotiaiden osuus on vähentynyt (1,6 % -> 1,1 %). Uudenmaan ELY:n työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9/2018 8,6 % (9/2017 8,9 %). Vastaavana aikana alle 25- vuotiaita työttömiä oli 8 (9/2017 10) ja pitkäaikaistyöttömiä oli 31 (9/2017 36).

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus on pysynyt samalla tasolla (2016: 1,2 % ja 2017: 1,2 %). Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut (2016: 53 ja 2017: 72). Lastensuojelun avohuollon toimenpiteissä olleiden määrä on laskenut (4 % -> 1,7 %). Päivähoidossa olleiden 3- 5- vuotiaiden määrä on vähentynyt 62,5 % -> 58,7 %. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa osuus Pukkilassa oli 4,8 % (koko maa 7,3 %). Koulussa tai koulumatkalla tapahtui muuta maata vähemmän tapaturmia (4. ja 5.luokat).

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset ovat vähentyneet (105,4 -> 86,6). Poliisin tietoon tulleet henkeen ja teveyteen kohdistuneet rikokset, liikenne rikkomukset ja rattijuopumustapaukset ovat vähentyneet. Samoin vähennystä on päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyissä väkivaltarikoksissa. Sen sijaan kasvua on poliisin tietoon tulleissa omaisuusrikoksissa (14,2 -> 18).

Kouluterveyskyselyssä (4. ja 5. lk) tuli esiin, että koulukiusattuna lapsista oli vähintään kerran viikossa Pukkilassa 4,8 % (koko maa 7,3 %). 85,4 % oppilaista ei ollut osallistunut muiden oppilaiden kiusaamiseen (koko maa 79 %). Koulussa tai koulumatkalla vähintään kaksi tapaturmaa lukuvuoden aikana oli 14,3 % (koko maa 18,2 %).

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2018 - 2021

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kunnan kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kuntastrategiaa tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa (Kuntalaki 410/2015, 37 §).

Pukilan uuden kuntastrategian valmistelu käynnistettiin 5.9.2017 yhteisessä poliittisen johdon ja virkamiesjohdon strategiatyöpajassa. Tavoitteeksi asetettiin yksinkertainen ja kirkas strategia, mikä ohjaa koko kuntaorganisaation työtä poliittisesta päätöksenteosta aina ruohonjuuritason tekemiseen. Strategiatyöhön osallistettiin suunnitelmallisesti luottamushenkilöt, henkilöstö, kuntalaiset ja sidosryhmät eri tilaisuuksissa, joita oli kaikkiaan 11, sekä Questback-kyselyn avulla.

Syksyllä 2017 strategiatyön tueksi toteutettuun kuntalaiskyselyyn vastasi 76 pukkilalaista ja tiivistelmä kuntalaisvastauksista nostaa esiin seuraavia asioita:

1. Mikä tekee sinut onnelliseksi Pukkilassa?

Pukkilalaisten vastauksissa korostuivat luonnon ja ympäristön arvostaminen. Myös ihmissuhteet ja yhteisöllisyys koettiin tärkeänä voimavarana. Myös kunnan palvelut ja edulliset elinkustannukset korostuivat vastauksissa.

2. Kerro idea, miten Pukkilasta tulisi vielä mukavampi paikka asua / elää / yrittää?

Julkisten liikenneyhteyksien säilyminen ja parantaminen oli toistuva teema vastauksissa. Myös palvelut vauvasta vaariin saivat useita mainintoja. Päätöksentekoon toivottiin avoimuutta.

3. Millaisia uusia tai parannettuja palveluita arvostaisit Pukkilassa?

Pukkilalaisten vastauksien kantavana teemana oli olemassa olevien palveluiden kehittäminen edelleen eteenpäin. Myös yhteistyön ja yhteisöllisyyden kehittämiseen toivottiin yhteistä pukkilalaisten foorumia, jossa voisivat kokoontua spontaanistikin.

4. Mitä voisit tehdä Pukkilalaisten eteen?

Pukkilalaisuus koettiin tärkeäksi asiaksi ja omasta kunnasta oltiin ylpeitä. Vastajaat olivat innokkaita osallistumaan erilaisiin talkoo- ja vapaaehtoistöihin. Myös paikallisten yrittäjien suosiminen koettiin tärkeäksi.

Kuntastrategiassa itsenäinen Pukkila yhdessä kumppaniensa kanssa pyrkii vastaamaan näihin asioihin määrittelemällä strategiseksi painopisteiksi elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämisen. Strategisiin tavoitteisiin pääsemisen keskeisiksi keinoiksi linjataan oman toiminnan johtaminen ja kehittäminen, tasapainoinen talous sekä viestintä ja brändityö. Rohkeus, läheisyys ja sujuvuus ovat arjen toimintaperiaatteita uudistumisessa ja siihen tarvittavassa toimintakulttuurin muutoksessa.

VISIO - Itsenäinen Pukkila kokoaa voimat yhteen ja uudistuu kuntalaisten parhaaksi

MISSIO - Kunnan tehtävä on edistää kuntalaisten hyvinvointia sekä kunnan elinvoimaa

ARVOT - rohkeus - läheisyys-sujuvuus

Rohkeus

Rohkea Pukkila merkitsee meille ennen kaikkea halua uudistua kuntana. Onnistuaksemme meidän tulee olla rohkeasti kekseliäitä ja innostavia. Kunnioitamme perinteitä ja toivotamme yhtä aikaa uudet asiat tervetulleiksi. Viestintämme on vireää ja rohkeaa. Pukilan kunnan henkilöstönä ja kuntalaisina teemme rohkeasti ehdotuksia oman toimintamme kehittämiseksi. Rohkeus on myös vapautta, jossa jokainen meistä saa elää oman näköistään elämää.

Läheisyys

Läheinen Pukkila merkitsee meille yhteisöllisyyttä, yhteistyötä, lähimmäisenrakkautta ja välittämistä. Pukkilassa

arvostamme jokaista ja jokainen saa olla juuri sellainen kuin on. Läheisyys näkyy jokaisessa kohtaamisessamme.

Sujuvuus

Sujuva Pukkila on tärkeä meille henkilöstönä, kuntalaisina, yrityksinä ja kumppaneina. Arjen sujuvuutta voimme parantaa prosesseja, toimintaa ja palveluja selkeyttämällä niin kuntalaiselle kuin yrittäjällekin. Sujuvuus on ketteryyttä, helpoutta ja ratkaisukykyä.

STRATEGISET PAINOPISTEET; TAVOITTEET JA KEINOT

Strategiset painopisteet perustuvat kunnan tehtäviin, jotka liittyvät **hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämiseen**. Kumpaankin painopisteeseen tehdään valtuustokaudelle tavoitteet, jotka viedään käytäntöön.

PAINOPISTE: HYVINVOINTI

Pukkilassa asuu hyvinvoivia ihmisiä. Kunta kumppaneineen huolehtii asukkaidensa hyvinvoinnista, lapsista ja nuorista vanhuksiin - koko elinkaaren ajalla. Kunnan palvelut järjestetään joustavasti niitä tarvitseville. Hyvinvoinnin edistäminen toteutuu riittävästi resurssoitujen, oikein kohdennettujen ja priorisoitujen palvelujen avulla.

Tavoitteet

- Hyvinvoiva ja liikkuva Pukkilalainen
- Valovoimainen KulttuuriPukkila
- Terveysttä ja hyvinvointia edistävä turvallinen asuin- ja elinympäristö
- Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö kunnan voimavarana

Hyvinvointisuunnitelmassa tarkennetaan strategiset tavoitteet, määritellään toimenpiteet ja mittarit, arviointi ja seuranta.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Päijät-Hämeen ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toimintasuunnitelma 2018 -2021

Päijät-Hämeen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2017 - 2020

Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2018 - 2021

lääkäiden yhteen sovitettujen palvelujen kokonaisuus Päijät-Hämeessä

Päijät-Hämeen ravitsemusterveyden suunnitelma

Pukkilan liikenneturvallisuussuunnitelma

6 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvointisuunnitelman painopistealueet ja tavoitteet kattavat valtuustokauden vuodet 2018 - 2021. Vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä eri tulosalueet täsmentävät vuosittaiset tavoitteensa ja niihin liittyvät toimenpiteet talousarvioon. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteumasta raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Tähän liittyen samalla arvioidaan myös hyvinvointisuunnitelmaan tavoitteiden / toimenpiteiden toteumaa ja niihin voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia.

Hyvinvoiva ja liikkuva pukkilalainen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvointia edistävien terveellisten elintapojen vahvistaminen ja kannustaminen terveellisiin elintapoihin	Ravitsemuskasvatus Vekarassa: Saperen menetelmän jatkuminen ja yhteistyön vahvistaminen ruokapalvelujen kanssa. 10/2018 käyttöön uusi ruokailujärjestys, yhteinen kehittämissiltapäivä 10/2018.	Varhaiskasvatus Ravitsemuspalvelut Päijät-Hämeen ravitsemusterveyden suunnitelma Phhyky	Sapere arviointimenetelmä ja yhteinen kehittämissilta keväällä (kevät 2019)
	Liikkuva-koulu ohjelman toteuttaminen	Kaksi vastuuopettajaa nimetty (osallistuvat myös Liikkuvan koulun koulutuksiin -> jakavat tietoa muulle henkilökunnalle), Materiaalihankinta koulun yhteisestä budjetista ja	Liikkuva koulu - koulutuksiin osallistuminen ja tavoitteena, että Liikkuvan koulun toiminnasta tulee osa koulun arkea: Koulun sisäinen arviointi Liikkuvan

		yhteistyössä Vanhempainyhdistyksen kanssa; hyödynnetään lähiliikuntapalveluja	koulun materiaaleja hyödyntäen (lähtötilanteen arviointi 8 /2018)
	Liikuntatilojen käytön tehostaminen ja liikuntatarjonnasta tiedottaminen	Liikuntapalvelut	Toimintakalenteri on käytössä Liikuntatilojen käyttö kasvanut
	Liikuntaryhmien lisääminen lapsille ja nuorille: nuoriso- ja liikuntapalvelut	Liikunta- ja nuorisopalvelut Henkilöstöressurssien lisääminen	Ryhmien määrä Osallistujamäärät
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen	Varhaiskasvatus: Henkilöstölle koulutusta "Kohdata eroperheitä", yhteiset tapahtumat, vertaistuki, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa (case-ilat / x2/vuosi)	Sisäinen koulutusilta koko henkilökunnalle, huoltajien kanssa yhteistyön vahvistaminen koko lukuvuoden aikana - huoltajuusfoorumit n. 3 kuukauden välein	Asiakastyytyväisyyskysely Henkilöstön palautekysely (5/2019)
	Kunnan ammatillaisia ohjeistetaan ja koulutetaan tunnistamaan mielenterveys- ja päihdeongelmia, ottamaan ne puheeksi ja tarjoamaan tukea varhaisessa vaiheessa	Huuma- Päijät- Häme hanke Seutukoordinaatioryhmä Seutukoordinaattori Ehkäisevän päihdetyön toimielin Ehkäisevän päihdetyön koordinaattori	Osallistuminen seudulliseen yhteistyöhön ja mahdollisiin hankkeisiin Toteutuneet koulutukset Ehkäisevän työn toimintasuunnitelman toteutumisen arviointi
	Lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittäminen -> joka lapsella oikeus / mahdollisuus harrastukseen	Kunnan toimialat Nuorisovaltuusto Seurakunta Yhdistykset, järjestöt Muut toimijat	Oman toiminnan määrä Järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan tuottama toiminta
	Tuen, palveluiden ja tiedon kulun turvaaminen	Varhaiskasvatus Opetuspalvelut	Tiedonkulun menetelmiä ja yhteistyötä on

	ns.siirtymävaiheissa (varhaiskasvatus, ala/yläkoulu, 2.asteen opinnot...) eri toimijoiden yhteistyönä	Nuorisotoimi Phhyky Muut toimijat	kehitetty eri toimijoiden välillä - arvio
Ikääntyvien kuntalaisten toimintakyvyn tukeminen ja kotona asumisen tukeminen	<p>Kotona asumista tuetaan kotihoidon ja kotikuntoutuksen keinoin.</p> <p>Kehitetään uusia, välimuotoisia asumisratkaisuja esim.senioriasuminen</p> <p>Kunnan senioritoiminnan palvelut</p>	<p>Kunnan senioritoiminta</p> <p>Kunnan toimialat</p> <p>Vanhus- ja vammaisneuvosto</p> <p>Phhyky</p> <p>Seurakunta, yhdistykset ja järjestöt</p> <p>Muut toimijat</p>	<p>Säännöllisen kotihoidon piirissä yli 75-vuotiaat, %</p> <p>Kotona asuvat yli 75-vuotiaat, %</p> <p>Tehostetun palveluasumisen piirissä yli 75-vuotiaat, %</p> <p>Senioripalveluiden toiminnot / määrät</p> <p>Arviointi palveluiden kehittämisestä</p>
Lähipalveluiden turvaaminen ja matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen uudistuvassa toimintaympäristössä	<p>Maakunnan ja kunnan yhteistyö: palveluihin liittyvät yhdyspinnat ja tehtävät kartoitetaan kuntayhtymän ja maakunnan kanssa esim. työllisyyden hoito, maahanmuuttajapalvelut, hyte-työ</p> <p>Selvitetään eri mahdollisuudet turvata lähipalvelut tulevissa uudistuksissa esim. yksityistäminen, kumppanuudet ym.</p> <p>Matalan kynnyksen palveluita kehitetään kunnan toimialojen, sotetoimijoiden sekä 3. sektorin kanssa</p>	<p>Kunnan toimialat</p> <p>Luottamuselimet</p> <p>Maakunta</p> <p>Muut toimijat</p> <p>Phhyky</p> <p>Yhdistykset</p>	<p>Osallistuminen valmistelutyöryhmiin, annetut lausunnot ym.</p> <p>Toteutunut yhteistyö ja selvitykset lähipalvelujen kehittämisessä</p> <p>Yhteistyörakenteiden kuvaus (esim. hyte, työllisyys, maahanmuuttajapalvelut)</p>
Työllisyyden kehittäminen ja turvaaminen	<p>Pitkäaikaistyöttömien tukeminen työelämään ja verkostoyhteistyön kehittäminen eri toimijoiden kanssa</p> <p>Nuorisotyöttömyyden ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden</p>	<p>Kunnan työllisyysresurssit</p> <p>Paikalliset ja seudulliset yhteistyöverkostot (TE- toimisto, TYP, Phhyky, yhdistykset, yrittäjät)</p>	<p>Työttömyys %</p> <p>Pitkäaikaistyöttömyys %</p> <p>Aktivointiaste %</p> <p>Nuorisotyöttömät % 18-24-vuotiaat</p> <p>Koulutuksen</p>

	määrän vähentäminen	Etsivä nuorisotyö Oppilaitosyhteistyö Opetuspalvelut	ulkopuolelle jääneet 17 - 24 - vuotiaat
--	----------------------------	---	--

Valovoimainen KulttuuriPukkila

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Yhdistysyhteistyön kehittäminen	Yhdistysavustusten jakoperusteet uusitaan Yhdistysilta järjestetään Yhdistyksille tarjotaan toimintaan kunnan tiloja	Kunnan toimialat Luottamuselimet Yhdistykset, 3. sektori	Yhdistysilta toteutunut Avustusten jakoperusteet uusittu Arvio yhdistystoimintaan tarjotuista kunnan tiloista
Opetuspalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteistyön vahvistaminen muiden toimijoiden kanssa	Opetuspalvelut: aktiivinen yhteistyö kirjaston, Porvoon seudun musiikkiopiston, Mäntsälän kansalaisopiston ym. koulun ulkopuolisten tahojen kanssa Varhaiskasvatus: yhteistyö kirjaston ja Porvoon seudun musiikkiopiston kanssa ja muuta kulttuuripalvelujen tarjontaa hyödyntäen Eri toimijoiden yhteinen suunnittelutyö (esim. tapahtumien ja kerhotoiminnan järjestäminen, kustannusten jaosta sopiminen)	Kunnan toimialat Porvoon seudun musiikkiopisto Mäntsälän kansalaisopisto Yhdistykset, järjestöt, seurakunta Muut toimijat	Toteutuneen yhteistyön arviointi varhaiskasvatus / opetuspalvelut Toteutuneet tapahtumat ja toiminta / vuosi

Terveyttä ja hyvinvointia edistävä asuin- ja elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Ympäristön	Teiden kunnossapito	Kunnan toimalat	Kuntalaispalaute

<p>viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen yhteistyössä kunnan, kuntalaisten ja muiden toimijoiden kanssa</p> <p>Kiinteistöjen ja yleisten alueiden hoito ja kunnossapito tehdään laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.</p> <p>Talvikunnossapidon vasteajat ovat laskeneet edellisestä vuodesta.</p>	<p>ja turvallisuus liikenneväylillä</p> <p>Liikenneturvallisuus: teemapäivät</p> <p>Ympäristön viihtyisyys (esim. penkit, siisteys)</p> <p>Kiinteistöjen ja yleisten alueiden hoidon ja kunnossapidon laatua seurataan ja kustannukset pyritään pitämään hallinnassa</p>	<p>Liikenneturva</p> <p>ELY/ muut viranomaistahot</p> <p>Vanhus- ja vammaisneuvosto</p> <p>Nuorisovaltuusto</p>	<p>Toteutuneet tapahtumat /koulutukset</p> <p>Liikenneturvallisuustilastot</p> <p>Katujen kunnossapito €/ m</p>
<p>Elinympäristön, maankäytön ja yhdyskuntasuunnitelussa otetaan huomioon terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmat</p>	<p>Kuntalaisten / käyttäjäryhmien ym. kuuleminen</p> <p>Tarvittaessa ennakkovaikutusten arvioinnit</p>	<p>Luottamuselimet</p> <p>Nuorisovaltuusto</p> <p>Vanhus- ja vammaisneuvosto</p> <p>Kunnan toimialat</p> <p>Phhyky/ ympäristöterveydenhuolto</p> <p>ELY</p>	<p>Annetut / pyydyt lausunnot</p> <p>Kuntalalaistilaisuudet</p> <p>Toteutuneet ennakkovaikutusten arvioinnit</p>

Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilökunta kunnan voimavarana

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
<p>Työterveyshuolto-yhteistyön kehittäminen</p>	<p>Työterveyshuolto palautetaan laajempaan tasoon</p>	<p>Kunnan toimialat</p> <p>Luottamuselimet</p> <p>Työterveyshuolto</p>	<p>Työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitetään ja arvioidaan vuosittain (kunta / työterveyshuolto)</p>
<p>Ideakulttuurin luominen ja perehdyttämisen kehittäminen</p> <p>Henkilöstön osaamisen vahvistaminen</p>	<p>Henkilöstöä rohkaistaan kehittämään työtään ja palveluja ideoinnin avulla -> prosessia kehitetään strategian läpiviennin sisällä</p> <p>Toimialoilla käydään kehityskeskustelut säännöllisesti</p>	<p>Kunnan toimialat :aikaresurssit keskusteluihin ja osaamisen kehittämiseen / koulutusmäärärahat</p> <p>Opetuspalvelut : tutu- keskustelut elo- syyskuu</p> <p>Varhaiskasvatus:</p>	<p>Opetuspalvelut:</p> <p>Mittarina toteutuneiden keskustelujen määrä vs. henkilöstön määrä, arviointi yhdessä henkilöstön kanssa</p> <p>Varhaiskasvatus:Mittarina TVA, toimenkuvien</p>

	<p>Opetuspalveluissa: tutu(tullaan tutuiksi)-keskustelut</p> <p>Varhaiskasvatus: yhteiset kehittämisen /keskustelufooromit kerran kuussa, kolmen kuukauden välein huoltajat mukaan, kehittämispäivät 2 x toimintakauden aikana</p> <p>Osaamisen vahvistaminen: - koulutus, työkierto, vertaistuki</p>	<p>Kehittämisfoorumit: 11/18, 12/2018, 1/19, 2/19, 3/19, 4/19, 5/19</p>	<p>uudistaminen, toteutuneet kehittämisillat ja niiden dokumentointi</p> <p>Kehityskeskustelut toteutuneet suunnitellusti kaikilla toimialoilla</p> <p>Arviot osaamisen vahvistamisesta (mm. koulutukset, työkierto)</p>
Tyhy- toiminnan kehittäminen	Luodaan tyhy-toiminnan periaatteet	Kunnan toimialat Luottamuselimet	Tyhy-toiminnan periaatteet valmiina ja hyväksytty vuonna 2019

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Pukkilan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä valmisteli hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointipäällikkö laati sen työryhmän linjausten mukaisesti. Hyvinvointisuunnitelmaa käsiteltiin myös kunnan johtoryhmässä vuoden 2019 talousarviovalmistelun yhteydessä.

8 Suunnitelman hyväksyminen